

WESTERN ROMAN

LASO

cijena 13.000 d broj 836

VA

Romer Zane Grey

TRAGOM ODMAZDE

YU ISSN 0353-2399

9 770353 239006

Romer Zane Grey

TRAGOM ODMAZDE

**VJESNIKOVA
PRESS
AGENCIJA**

Glavni i odgovorni urednik: Milivoj Pašiček

Izdavač: NIŠPRO VJESNIK (v. d. predsjednika RO NIŠPRO Vjesnik
Vladimir Slijepčević)

– OOUR Informativno-revijalna izdanja (direktor Božidar Radman).

Predsjedavajući Savjeta: dr. Ivan Krtalić

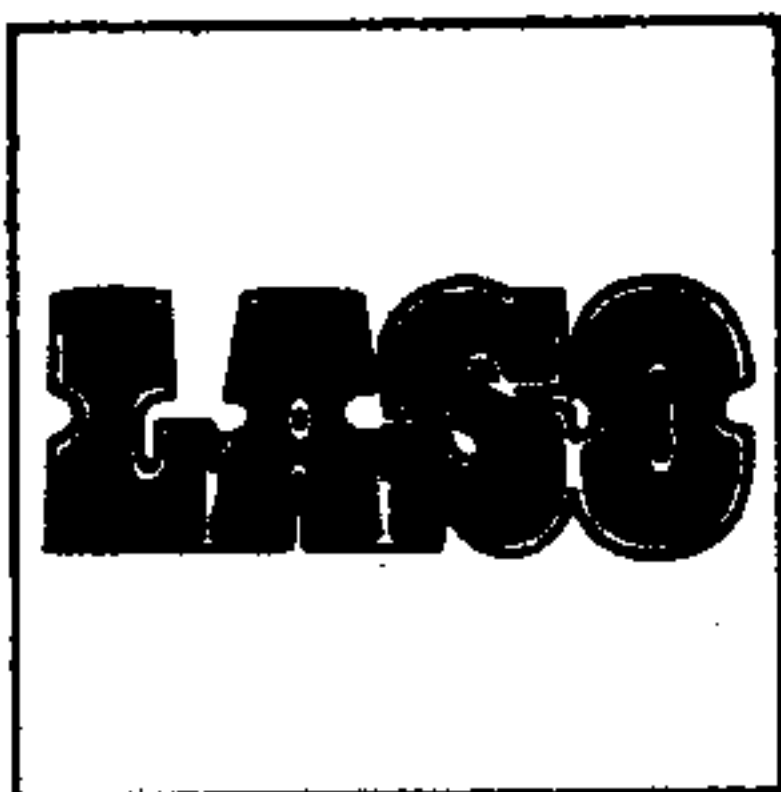
Adresa redakcije, izdavača i tiskare: 41000 Zagreb, Avenija bratstva i
jedinstva 4

Telefoni: 041/526-099, 515-555 i 519-555

Telex: 21 121 YU VSK

Kolegij redakcije: Berislav Grabušnik (graf. ur.), Marija Jurela (ured-
nica), Pavle Lugarić (zamjenik gl. i odg. urednika), Milivoj Pašiček, Bi-
serka Pupavac (pomoćnik gl. i odg. urednika)

Tisak: OOUR Štamparska proizvodnja

Urednik: Ana Hrastović

Grafički urednik: Ivica Bartolić

Romer Zane Grey: TRAGOM ODMAZDE

Naslov originala: Beyond the Mogollon Rim

Copyright: VPA

Recenzija: Tomislav Odlešić

Prijevod: Damir Horvat

Laso broj 836 izlazi 20. 10. 1989.
u nakladi od 60.000 primjeraka

Hettie Ide čvrsto stegne ruku muškarca pored sebe. Stajali su u ugodnoj hladovini male crkve.

– Nevada – poluglasno reče djevojka – za samo dva tjedna i mi ćemo izgledati kao i taj mladi par. Možda ćeš i ti podjednako nespreno tražiti prsten...

Jim Lacy Nevada okrene glavu i zagleda se u lijepo Hettieno lice.

Nije se mogla naviknuti na njegovo pravo ime. Još uvijek ga je zvala nadimkom iz davnih dana. Tada je provodio vrijeme loveći divlje konje na teritoriji Forlorn Rivera.

– Želio bih da je to već sada – reče, nježno je promatrajući. – Ne sviđa mi se čekati.

– Ni ja to ne volim. Ipak moramo pričekati do dolaska u San Diego, zbog mame...

– Naravno, draga – kimne Nevada – razumijem te.

Svećenik Kingsley povisi svoj monotoni glas i podigne ruke

nad glavama Marvia Blaina i Rose Hatt:

– Proglašavam vas mužem i ženom.

Marvi se okrene svojoj mladoj supruzi.

Imala je na sebi jednostavnu bijelu haljinu. Nije bilo vremena za šivanje duge vjenčаницe s velom. I ova je haljina na brzinu sašivena. Vješto su je iskrojile i dogotovile Ina, supruga Bena Idea, te njegova sestra Hettie.

Nespreno je položio ruke na nježna ramena svoje mlade nevjestice i toplo je poljubio.

Osjećao se nelagodno pred očima tolikih ljudi.

– Sad je na meni red – poviče Ben Ide i pride Rosi. – Mislim da i zaslužujem poljubac.

I ostali su gosti lagano krenuli prema mladencima, želeći se priključiti čestitanju.

Hettie, Ina, sudac Franklidge sa kćerkom, Tom Days i svi prisutni željeli su mladom paru mnogo sreće.

Nevada je mirno čekao da prođe gužva.

Kad su svi završili čestitanje, prišao je mladencima i zagrlio sretnu djevojku.

— Mnogo sreće — reče joj — Marvi je dobar dečko.

— Hvala ti, Nevada — odgovori Rose i pogleda ga pogledom punim razumijevanja.

Njen otac i brat bili su opasni odmetnici. Brat Cedar je nedavno i poginuo. Udaja za Marvia i ulazak u uglednu i bogatu obitelj Blaine bila je veliki korak.

— Nisam zaslužila toliku sreću — tiho reče. — Iskreno ću se truditi da budem dobra supru-
ga.

— Siguran sam da hoćeš — odgovori Nevada i okrene se mladoženji.

— I ti, Marvi, imaš sreće — reče mu. — Sad je tvoja i moraš se dobro brinuti za nju.

— Ne brini, Nevada — nasmi-
je se Marvi — ostatak života provest ću...

— Zaboravi ono što je bilo — prekine ga Nevada. — Nije ona kriva što su joj otac i brat s druge strane zakona. Nemoj to ni-
kad spominjati.

— Neću. Možeš biti siguran u to. Želim je usrećiti.

— A sad je dosta ljubljenja — začuje se glas Bena Idea. — Ide-
mo u restoran Clema Waltera. Tamo će biti poslužena večera.

Nevada osjeti kako netko provlači svoju ruku pod njego-
vu.

Okrene se i sretne pogled mirnih sivih očiju.

— Sretna sam zbog njih — reče Hettie — imaju toliko godina pred sobom. Oh, Nevada, toliko mi je žao svih godina koje ni-

smo proveli zajedno! Izgubili smo ih! Ponekad se zbog toga osjećam prevarenom.

— Ne brini, Hettie. Sve ćemo nadoknaditi — odgovori joj Nevada. — Život je tek pred nama.

Jedina velika i široka ulica u Wintrophu mirno se protezala na toplom proljetnom suncu. Tišinu bi povremeno narušio samo lavež ponekog psa. Sladak miris ljiljana što su rasli oko crkve ispunjavao je zrak. Marvi i Rose polagano su krenuli ulicom.

Iza njih su hodali svatovi.

Ben Ide se progurao na samo čelo skupine.

— Gospodo, nemojte usput navraćati u Halejev salun — reče smijući se. — Šampanjac nas čeka u restoranu. Sve je pri-
premljeno i naručeno...

— Jime! Jime Lacy! — zaori se ulicom nečiji povik.

Nevada je upravo pomagao Hettie sići s trijema na ulicu.

Naglo se okrenuo.

Iz prolaza između banke i Mosonove prodavaonice prehrambenih proizvoda prilazila mu je užurbanim korakom poznata osoba.

Cash Burtidge!

Bio je to njegov stari prijatelj još iz davnih dana u Linevilleu, na granici Nevade i Kalifornije.

Cash mu je jednom spasio i život. Jasno se sjećao jutro kad je temperamentni kauboj uporno tražio da Nevada napusti grad. Odmetnici koje je Nevada nemilosrdno progonio okupljali su se s namjerom da ga uhvate i osвете mu se. Cash ga je došao upozoriti.

Nevada podigne ruku u znak pozdrava.

— Bježi odavde! — povikao je Cash, trčeći mu ususret. — Dolaze da te ubiju! Tu je Cud Richardson, Edov brat...

Riječi su prekinute zaglušnom pucnjavom.

Cash Burtidge je posrnuo i presavio se.

Meci su zujali sa svih strana ostavljajući rupice u tlu glavne ceste i na zidovima crkve.

— Natrag u crkvu! — poviče Nevada. — Svi brzo u crkvu!

Snažna se pucnjava oglasila i iz pravca banke.

Ben Ide je zateturao i pao na koljena.

Marvi Blaine je nepomično stajao i ukočenim pogledom promatrao crvenu mrlju što se širila na Benovoj košulji. Krv je počela navirati i između prstiju koji su snažno stezali ranu.

— Ulazite unutra! — ponovno je vikao Nevada.

Vidjevši Hettie kako neodlučno stoji, gurne je prema ulazu u crkvu.

Sudac Franklidge i Tom Day, pribravši se od iznenađenja, počeli su gurati ljude prema zaklonu.

Nevada je priskočio u pomoć Benu. Nježno je podigao ranjenika.

— Hajde, stari moj. Moramo se maknuti odavde — promrm-ljao je u Benovo uho, pokušavajući sakriti napetost u glasu. — Unutra ćemo ti moći pomoći.

— Nije ništa strašno — odgovori Ben. — Možeš li mi reći što se ovdje događa?

Meci što su zujali oko njih natjeraše ih na brže povlačenje.

Ulicom se začuše povici. Netko je zvao šerifa.

Nevada je oprezno položio

Bena Idea na prvu klupu u crkvi. Okrenuo se i pogledom potražio Toma Daya.

— Tome — zazvao ga je — izvuci se kroz stražnja vrata i dovedi doktora. Ne brini, nitko te neće zamijetiti — dometnuo je tihim i razgovijetnim glasom.

Hettie je uplašeno i zbunjeno gledala Nevadu.

— Tko je to? O čemu se radi? — zapitala je drhtavim glasom.

— Ne znam točno, ali nije u pitanju ništa dobro. Hettie, molim te, ostani pribrana i nikome nemoj dopustiti da me slijedi — ozbiljnim glasom reče Nevada.

— Nećeš valjda izići? — uzvikne djevojka.

— Moram, Hettie. Cash je u nevolji i moramo mu pomoći.

— Ali ti nemaš ni revolvera! Ne smiješ izići iz crkve — očajnički je povikala Hettie.

Nevadine ruke strelovito se spuste k bokovima. Poput svih ostalih, ostavio je revolvere kad je krenuo na vjenčanje.

Tiho je opsovao.

— Uspjet ću i bez njih — reče i dugim koracima ode prema izlazu iz crkve.

Oslanjajući se na dovratak debelih drvenih vrata, misli mu na trenutak odlutaju u prošlost.

Danas se već po drugi put prisjećao događaja koji mu je zamalo uništio život...

II

Evo čega se sjećao.

Bleinovi su pristigli na ranč Ideovih poput pravih svatova. Došli su isprositi Rosu. Obitelj Ide je prihvatila djevojku i pružila joj dom nakon što su Jim Lacy i ostali rančeri očistili teri-

toriju Mogallon od bezobzirne bande odmetnika nazvanih Banda borovog drveta. Među njima su bili i otac i brat mlade Rose Hatt.

Nevada i Ben Ide su ostali sjediti na drvenoj ogradi korala. Razgovarali su o predstojećem odlasku obitelji Ide u San Diego. Liječnik je majci Hettie i Bena preporučio promjenu klime i obitelj ju je željela otpratiti do novog doma. Na ranču je trebao da ostane mladi par — Rose i Marvi.

— Bojim se da njih dvoje neće voditi mnogo briga o ranču dok budemo odsutni — primijetio je Ben.

— Čovjek se ne ženi svaki dan — odgovorio je Nevada uz osmijeh.

— Ti i Hettie imate slične planove, zar ne?

— Da, ali pričekat ćemo do dolaska u San Diego. Neka bude po želji vaše majke, iako smo planirali vjenčati se zajedno s Rosom i Marviem.

— Majka je uvijek željela raskošno vjenčanje za svoju jedinicu — nasmijao se Ben. — Neka joj bude.

— Potpuno razumijem — odgovori Nevada, ali već pomalo nervozan zbog odugovlačenja:

— Tvoja mi sestra znači više od života.

— Ne moram ti govoriti koliko ti značiš njoj. Znam da je podjednako nestrpljiva — utješnim glasom reče Ben Ide.

Nevada se zagledao u ravnicu Mogallon Rima.

— Prošli smo dug put od onog vremena kad smo lovili divlje konje oko rijeke Forlorn — reče zamišljeno. — Još od da-

na kad sam morao pobjeći zbog nepravedne optužbe, Hettie nije napuštala moje misli. Bježao sam od svega, pa i od te ljubavi, ali nisam uspijevao naći zaborav.

— Zaista, Nevada, a kamo si uopće otišao? Uvijek sam te to želio pitati. Bezuspješno smo te tražili jer je s tvog imena vrlo brzo skinuta svaka sumnja, ali ti kao da si u zemlju propao.

Nevada je polako okrenuo glavu i pogledao prijatelja.

— Lutao sam okolo, Bene. Sam, potpuno sam. Odlučio sam se vratiti u Linevill jer sam tamo još imao prijatelja. Nije mi bilo važno što sam revolveraš Lacy, toplo su me primili. Ipak, ni tamo se nisam uspio smiriti. Lutao sam i dalje. Napustio sam Arizonu. Želja me vukla da se vratim i jednog sam dana došao na ranč Toma Daya i zatražio posao.

Nevada je budoko uzdahnio i rukom prošao kroz kosu.

Benove oči su ga i dalje upitno gledale.

— Tom Day nije postavljao nikakva pitanja — nastavio je Nevada. — Nisam mu rekao ni pravo ime, a ni nadimak Nevada, koji si mi ti dao. Plašio sam se da ćete Hettie i ti saznati da sam u blizini. Ime mu nisam smio reći jer sam bio uvjeren da za Jimom Lacyem tragaju svi šerifi zapadno od Missouria.

Nevada je opet prekinuo svoje pripovijedanje. Sjećanja su jasno navirala i pričinjavala mu bol.

— Tom Day je razuman i dobar čovjek — nastavio je svoju priču Nevada. — Nasmijao se mojoj nepovjerljivosti i rekao:

Dobro, zvat ću te Texas Jack!*

Nevadina se usta razvuku u slab osmijeh.

— Tako sam dobio novo ime. Tako me zvao i sudac Franklidge kad bih povremeno radio za njega. Njih dvojica zaista su dobri ljudi. Imao sam sreću što sam radio baš za njih.

— Nevada, ja sam zahvalan tebi i moja je sreća što si bio na pravom mjestu u pravo vrijeme — tiho je rekao Ben Ide. — Da se nisi umiješao u onaj davni spor oko konja, ja bih tog istog dana visio na nekom stablu, osuđen kao konjokradica.

— To je prošlost, Bene. Zaboravi to vrijeme, gotovo je, prošlo. Važno je da smo se otarasili bande borovog drveta i da se zakon više ne zanima za mene i moje sudjelovanje u tom obračunu.

— Sudjelovanje?! — nasmija se Ben. — Pa ti si sam sve riješio!

— Ne obazirući se na Benovu upadicu, Nevada nastavi:

— Siguran sam u ispravnu presudu suca Franklidgea. U svom ih je izvještaju prikazao točno onakvim odmetnicima kakvi su i bili. Na taj je način opravdao onaj sukob i moj način obračuna s nitkovima.

— Ti nisi nikad bio ubojica, Nevada. Revolveraš možda, ali ne i okorjeli ubojica. Upotrebljavao si oružje onda kad nije bilo drugog izbora. Ali uvijek...

— Prestani s mudrovanjem, Bene. Pričaš o meni kao da sam junak, jedan iz priča o vitezovima u sjajnim oklopima.

— Ali to je istina. Da te nije bilo, ja bih visio. Dugujem ti život, Nevada. Nakon onog sukoba s

ocem, sjećaš se, kad me se odrekao...

— Zaboravi to, Bene. To je prošlost. Daleka i bolna.

— Ne - sporo reče Ben. — Nikad to neću zaboraviti. Nitko iz obitelji Ide to nikad neće zaboraviti. Mnogo ti dugujemo, Nevada.

— I ti si za mene mnogo učinio. Dao si mi priliku za novi život. Omogućio si mi i pomogao da dobijem ženu koju sam oduvijek želio — mahnuo je rukom Nevada.

— To ti je omogućila njena ljubav, a ne ja — odgovori Ben.

— Svi divlji konji koje smo nekad lovili ne bi spriječili moju sestru da se uda za tebe. Nikad mi ne bi ni palo na pamet da je u tome sprečavam.

Lice Jima Jacya Nevade bilo je ozbiljno.

— Znam, ali ja ću uvijek biti zahvalan tvojoj obitelji.

Tisuće osamljenih misli skrivalo se iza njegovih riječi. Navirale su slike iz prošlosti. Prazni dani i noći neprekidnih lutanja, prašina i negostoljubivi ljudi. Bježanje bez cilja i misli koje su se uvijek vraćale jednoj djevojci — Hettie.

Sišao je s drvene ograde na kojoj su sjedili.

Protegao je noge i duboko udahnuo.

Sada je sve to iza njega. Hettie i on se više neće razdvajati. Sutra odlaze u San Diego. Čim se Rose i Marvi vjenčaju. Udobno će smjestiti gospodu Ide i onda će se vjenčati. Još uvijek se pomalo plašio te sreće. Najveći san njegovog života bit će uskoro ispunjen.

Prijateljski glas je prekinuo

tišinu koja je vladala između Bena i Nevade. Svatko je bio zakupljen svojim mislima.

— Hajdemo! Mi smo spremni za polazak — dovikivala im je Ina, veselo mašući. — Trebalo nam je mnogo manje vremena jer je sve jasno: Marvi i Rose se vole!

Nevada je krenuo prema laganoj dvokolici. Bio je miran i zadovoljan. Nije ni slutito što će se toga dana još dogoditi pred crkvom.

— Hoćemo li usput i do Toma Daya? Možda im treba prijevoz? — zapitao je Ben.

— Ne, sve je dogovoreno još prije, ovo je samo ustupak običajima. Tom će biti pred crkvom — odmahne Ben i krene prema velikoj kočiji.

Obitelji su se rasporedile po kočijama.

Vladalo je sretno raspoloženje, puno iščekivanja.

Nevada pogleda Bena.

— Sve spremno za polazak? — upita.

— Sve spremno — odgovori Ben. — Pripazi da tvoji ridani budu daleko ispred nas, da ti moji vranci ne bi puhali za vrat.

— Bene, valjda se ne namjeravate utrživati — uplašeno se raspita gospođa Ide.

— Bez brige, majko. Samo ne bih želio da svi stignemo u grad prilično prašnjavi — nasmije se Ben, namigne Nevadi i povuče uzde.

Nevade se popne u dvokolicu i smjesti pored Hettie.

Ona se namršti.

— Nešto nije u redu? — zapita je Nevada.

Djevojka pokaže na revolvere

koje je Nevada nosio obješene nisko ispod struka.

— Razumijem da su ti potrebni na ranču kad radiš oko stoke. Ali zar i na vjenčanju?

Nevada se zbunjeno osmijehne.

— Oprosti, zaboravio sam — reče. — Kad dođemo do crkve, ostavit ću ih u dvokolici.

III

Kratak izlet u prošlost bio je završen.

— Da, ostavio sam ih u dvokolici i sad se osjećam bez revolvera prilično bespomoćan — pomislio je Nevada, oslanjajući se i dalje na dovratak crkvenih vrata.

Oprezno je izvirio i pogledao niz ulicu.

Nemoćna prilika Casha Burridgea slabašno se micala u prašini. To je bila sadašnjost i trebalo je brzo djelovati.

Bio je siguran da su odmetnici skriveni u sjenovitim prolazima, obraslim kurovom, između kuće s druge strane ulice.

Znao je da bez oružja malo toga može učiniti za svog ranjenog prijatelja.

Pogled mu odluta do dvokolice. Do nje ga je dijelilo desetak velikih koraka. Bila je bliže od čovjeka koji je ležao na glavnoj ulici, tiho stenjući od bolova.

Nevada osjeti lagani dodir Hettienih prstiju.

Pozdravila ga je. Znala je kako razmišlja i što namjerava.

— Pričekaj, molim te — govori tihim glasom Hettie. — Šerif će...

— Šerif nije u gradu — prekine je Nevada. — Da je tu, već bi

se pojavio. Uostalom, ne mogu očekivati od drugog čovjeka da se bori umjesto mene.

Okrene se prema njoj i ozbiljno je pogleda.

— Kako su Ben i Marvi? Jesu li teško povrijeđeni?

— Marvia je metak samo okrnio. Ben je ranjen u nogu, ali mi se čini da nije ozbiljno — odgovori Hettie.

Taj je metak bio namijenjen meni — glasom punim gorčine reče Nevada. — Čini se da nosim lošu sreću svim svojim prijateljima.

— Nije to istina — uhvikne Hettie.

Nevada se zagleda u nju.

U tamnoj unutrašnjosti crkve njeno je lice bilo blijedi oval ukrašen sjajnim očima u kojima su blistale suze.

— Izići ćeš, zar ne?

— Nemam drugog izbora — odgovori Nevada.

Zagrli djevojku i utisne poljubac u njene usne. Zatim je pusti iz zagrljaja, naglo se okrene i izjuri kroz crkvena vrata.

Istog se trenutka prolomila zaglušna pucnjava.

Dotrčao je do dvokolice, sklanjajući se od nemilosrdne kiše metaka.

Osjetio je kako mu je jedan metak zaparao rukav.

Ostali su se zabijali u zidove crkve i dvokolicu.

Neki su se zaustavljali i na tlu, podižući oblačiće prašine.

Odmetnici su se zaista krili u prolazima. Točno onako kako je predviđeno.

Teško dišući, pokušao se što bolje zaštititi dvokolicom i barem na časak odmoriti. No ovaj zaklon nije pružao i sigurnost.

Odmetnici će ga sigurno odmah pokušati istjerati na čistinu.

Nevada nije namjeravao ostati u ovom zaklonu. Sve što je trebao bili su njegovi revolveri koje je prije odlaska na vjenčanje ostavio u dvokolici.

Pognut, ne želeći se izlagati pogledima odmetnika, naslijepo je rukom pipao po unutrašnjosti dvokolice.

Napokon su njegovi prsti napipali istrošeni kožni opasač. Čvrsto ga je stisnuo i brzo privukao k sebi.

Još uvijek pognut, opasao ga je oko bokova i izvukao iz korica teški revolver.

Sada je bio jednak napadačima. Mogli su se boriti jer su imali jednake uvjete.

— Jime! Jime! — iscrpljeno ga je zvao Cash Burtidge.

Nevada se još više sagnuo. Govorio je sebi da mora zadržati hladnokrvnost.

Cash se pomicao na tlu, pokušavajući se odvući s ulice.

— Ostani na mjestu! — viknuo mu je Nevada, nadglasujući ponovne pucnjeve. — Ne brini, Cashe, dolazim!

Prikupio je svu preostalu snagu i izjurio iz zaklona. Pucao je u prolaze u kojima su se nalazili odmetnici.

Neočekivani napad iznenadio je odmetnike. Zatečeni, nisu odmah odgovorili pucnjavom.

Nevada je pucao bez prestanka. Trčao je prema najbližem prolazu u kojem se zasigurno nalazio jedan ili više odmetnika.

Ispred samog ulaza u prolaz naglo je usporio i u pognutom stavu napunio revolver.

S revolverom u ruci naglo se uspravio, duboko udahnuo i jurnuo u sjenoviti prolaz između kuća.

Ugledao je čovjeka kako bježi k izlazu na drugoj strani.

— Stani i okreni se! — povikao mu je Nevada.

Odmetnik je zastao i naglo se okrenuo, bacivši se u stranu. Revolver mu je bio u ruci.

Lacy je bio brži. Iz cijevi revolve-
vera suknuo je vijugav dim.

Čovjek je zateturio i klonuo na zemlju u bolnom grču.

Nije bilo vremena za razmišljanje. Nevada se trčećim korakom približio slijedećem prolazu.

Čuo je iza sebe korake i glasove ljudi koji su mu dolazili u pomoć. Kiselo se osmijehnuo. Netko uvijek mora biti prvi i netko uvijek mora ispaliti prvi metak.

Ipak, nije im zamjerao. većina njih su bili obiteljski ljudi, očevi brojne djece.

Ovo, uostalom, i nije bila njihova borba.

Približivši se prolazu, začuo je ubrzano udaranje kopita o tlo. Jahači su u punoj brzini napuštali mjesto obračuna.

Odbacio je svaki oprez i utrčao u prolaz.

Tri su jahača, polegnuta na leđima konja, upravo zamicala iza kuće.

Jim Lacy tiho opsuje sebi u bradu i polagano se okreće. Korlačao je prema glavnoj ulici.

Najednom zastane i oslušne.

Četvrti odmetnik u iznošenom kožnom odijelu nemilice je tjerao svog vranca želeći se pridružiti ostalima.

Nevada podigne revolver, ali

odmah zatim i spusti ruku. Udaljenost je bila prevelika. Ispratio ga je pogledom, a onda nastavio hodati prema glavnoj ulici.

Opasnost je prošla i ljudi su izlazili iz zaklona. Mala grupa okupila se oko ranjenog Casha Burtidgea.

Nevada se probio do njega. Spustio se na koljeno, provukao ruke ispod prijateljevih ramena i polako ga podigao.

Na Cashovim leđima bile su dvije velike mrlje krvi. Nevada je bio iskusan borac. Vidio je mnogo ranjenika i znao je da Cashu nije ostalo mnogo života.

— Drago mi je da si uspio, Jim — polako reče Cash.

— Ne dovoljno brzo — odgovorio je oporim glasom Nevada.

— Neka netko ode u crkvu, tamo je doktor. Dovedite ga — ljutito se obrati prisutnima.

— Drago mi je da te nisu uspjeli ubiti, Nevada — promuklo i sve teže dišući reče Cash.

— Je li netko od svatova povrijeđen?

— Ben Ide i Marvi Blaine.

— Žao mi je zbog njih, ali mi je drago da ste ti i tvoja supruga živi. Drago mi je da nisu uspjeli u svojoj podloj namjeri.

— Ovo nije bilo moje vjenčanje, Cash. Vjenčali su se Rose Hatt i Marvi Blaine.

— Mala Rose Hatt? Iskreno se nadam da Marvi nije teško ranjen — reče Cash sve tišim glasom. — Mislio sam da se vjenčavate Hettie i ti...

— Vjenčat ćemo se u San Diegu nešto kansije. Cash, da me nisi na vrijeme upozorio...

— Dugovao sam ti uslugu, Nevada. Jednom si mi pomo-

gao, morao sam se odužiti...

– Ništa nisi morao, ali.. Cash, što se krije iza ovoga? O čemu se zapravo radi? Nisam dobro razumio što si mi dovikivao prije početka pucnjave.

– Napao te Cud Richardson, Edov brat. Napustio je Novi Meksiko i zakleo se da će osvetiti bratovu smrt. Ti, Nevada, dobro znaš što je bilo između Eda Richardsona i tebe...

– Opet stara priča! Mislio sam da je to gotovo, zaboravljeno. Cash, sjećaš li se te borbe? Bili smo samo nas dvojica, Ed Richardson i ja. Bila je to poštena borba.

– Sjećam se, ali Cud nikome ne oprašta i nikom ništa ne zaboravlja. Ubio si mu brata, Nevada, a čak i nitkovi poput Cuda imaju nekakve osjećaje.

Nevada se na trenutak zamislilo i odlutao u prošlost. Dvoboj između Eda Richardsona i njega dogodio se na ranču Ide. Ed se tamo zaposlio pod lažnim imenom – rekao je da se zove Clon Dillon. Sukob je izbio naglo i mogao se riješiti jedino revolverima. Svi okupljeni kauboji bili su svjedoci poštene borbe, ali to nije imalo značenja za Cuda Richardsona. Bratovu je smrt želio osvetiti samo ubojstvom Nevade.

Riječi čovjeka na samrti navirale su poput bujice.

Cash Burtidge je znao da mu se bliži kraj.

Osjećao je silnu potrebu reći Nevadi sve što mu je tištalo dušu i sve što je Nevada morao znati kako bi spasio vlastiti život.

– Cud namjerava ponovno pokrenuti Bandu borovog drve-

ta. Po njegovom mišljenju, početak bande i njenog ponovnog djelovanja leži u tvojoj smrti, Nevada – tiho izgovori Cash.

– Da, čini se da će ponovo pokušati – kimne Nevada. – Zahvaljujući tebi, Cash, neće mu biti baš lako. Neću ga dočekati nepripremljen.

Nevada se zamišljeno zagleda u prijatelja.

Ipak, reci mi, Cash, kako si i ti umiješan u ovo?

Cash duboko udahne i na trenutak zatvori oči.

– Poznajem Cuda još iz Teksasa. Zajedno smo jahali neko vrijeme jer sam se pridružio njegovoj grupi. Sudjelovao sam u zajedničkom obavljanju nekih poslova. Bilo je to davno, ali Cud mi je pričao o svojim planovima. Nikad nije ni pretpostavljao da ću se sprijateljiti s tobom. Mislio je da je to nemoguće.

Cash ponovo zastane i teško uzdahne.

– Od mene je namjeravao napraviti poslovnog čovjeka. Trebalo je da pronalazim kupce za stada govede koje bi krali Cud i njegovo društvo. Oni bi ih dotjerali do Palos Verdesa, a ja sam trebao da budem trgovac i da dobro trgujem u ime cijele bande.

Glas Casa Burtidgea je bivao sve tiši.

Nemilosrdni kašalj iscrpljivao je njegovo tijelo.

Nevada se okrene ljudima koji su stajali pokraj njega i oštro upita:

– Gdje je taj doktor?

– Dobro mi je – promrmlja Cash i nastavi svoju priču: – Nisam se želio sukobiti s Cu-

dom. Podmukao je i opasan. Nikad mu ne smiješ okrenuti leđa. Mislio sam da je najbolje pristati na pogodbu s njim. Tek tada sam shvatio što on zapravo namjerava... da te želi ubiti, Nevada.

– I tako si im se, znači, pridružio?

Burtidge s bolom u očima kimne.

Pokušao je nastaviti svoju priču, ali ga je spriječio ponovni napad žestokog kašlja.

Iscrpljeno je oblizao suhe usne.

– Želiš li kakvo piće, Cash? Umorno je potvrdio kimanjem glave.

– Neka netko odmah ode do Haleya i donese bocu, – poviče Nevada.

– Nema potrebe – oglasi se jedan iz grupe ljudi koji su stajali okupljeni u krugu – imam je uz sebe.

Nevada je pridržao Cashovu glavu. Primakao je bocu njegovim ustima i pustio ga da pije koliko želi.

Burtidge se slabašno osmjehnulo u znak zahvalnosti.

– Ovo pomaže! – promrm-ljao je. – Ipak je bol sve jača.

Nekoliko je trenutaka vlada-la šutnja. Cash je prikupljao snagu za nastavak priče.

– Vidjeli smo vas kad ste došli u crkvu. Cud je rasporedio ljude po prolazima između kuća. Namjeravao te ubiti čim se pruži prilika. Želio je napraviti tvoju ženu udovicom nekoliko trenutaka poslije vjenčanja.

Riječi su sve teže prelazile preko usana Casha Burtidgea. Glas mu je bivao sve tiši.

Pogledom je potražio bocu vi-

skija i jedan od prisutnih ljudi prinese mu je usnama. Povukao je dug gutljaj.

U tom se trenutku liječnik Able probio kroz okupljene ljude. Kleknuo je pored ranjenika i pažljivo pregledao rane. Podigao je zatim pogled i zamislio se.

– Htio sam te i prije upozoriti – progovori Cash. – Nisam mogao neprimjećen otići od Cuda i njegovog društva.

– Ipak si me upozorio – tiho odgovori Nevada i nastavi: – To upozorenje stajalo te života. Mnogo ti dugujem, Cash.

– Ne duguješ mi ništa. Bila je to samo usluga koja se morala vratiti.

– Učinio si mnogo više od vraćanja usluge. Ima li nešto što bih mogao još učiniti za tebe? – upita Nevada.

Cash ga upitno pogleda.

– Mislio sam, treba li možda obavijestiti o ovom nekoga tko ti je važan – objasni Nevada.

– Nažalost, nitko neće ništa ni zamijetiti – reče Cash. – Samo bih te molio da paziš na sebe. Cud neće tako lako odustati od svoje namjere da te ubije. On će...

Nevada je čekao da Cash završi započetu rečenicu. Riječi su zamrle na njegovim usnama koje su pokušale oblikovati riječi. Glas se više nije mogao čuti.

Nevada se sagne i potpuno približi Cashu.

– Ne pomaže – reče liječnik Able. – Čovjek je mrtav.

IV

Jim Lacy Nevada je bio duboko potresen smrću svog prijate-

lja. Slomljeno je ustao, ne odvajajući pogled od mrtvog tijela Casha Burtidgea.

Razmišljao je o prošlim vremenima i uočavao promjene koje su se dogodile Cashu. Očito ga život nije mazio. Odjeća mu je bila izbljedjela i iznošena, a ni veliki žuti brkovi, na koje je bio tako ponosan, nisu mu više bili na licu. Jedino su mu oči ostale iste — jasne, plave i prodorne.

No sada su ostala samo sjećanja.

Sjećanja na oči i pametan i iskren pogled Casha Burtidgea. Volio se smijati. Imao je pošten osmijeh kojim je često osvajao ljude. Nikad se ne bi reklo da je zamijenio strane zakona i pridružio se odmetnicima. Svojom je pojavom ulijevao povjerenje.

— Znao je da će ga odanost meni stajati života — tužno je pomislio Nevada. — Ipak, ni to ga nije zadržalo. Vjerojatno je naslućivao što će se dogoditi kad mi dovikne prve riječi upozorenja. Cud Richardson i njegovi nitkovi ne opraštaju nikome, pa ni jednome iz svoje družbe. Morao je znati da će ga hladnokrvno ubiti...

Usprkos svim svojim nedostacima, Cash Burtidge nije prodavao svoje prijatelje. Ni po cijenu vlastitog života.

— Što da učinimo s njim, Nevada?

Nevada se trgnuo iz razmišljanja i pogledao oko sebe. Pogled mu se zaustavio na visokom, crnokosom Rufu Danielsu, gradskom brijaču, koji je obavljao i posao ukopnika.

— Pripremi mu najsvečaniji pogreb koji možeš — odgovori

Nevada. — Sve ću troškove ja podmiriti.

— Dobro. Što ćemo s ostalima?

Nevada se namršti.

Pogleda u pravcu prolaza gdje je ležao jedan odmetnik.

— Platit ću i za njega — reče.

— Svatko, pa bio to i ubojica, ima pravo na pristojan pogreb.

— Dobro. Bit će onako kako kažete. Kada biste željeli da se održi pogreb? — ponovo zapita Daniels.

Lacyev pogled odluta prema Mogollon Rimu.

— Sutra ili prekosutra... kad budete spremni. Sumnjam da ću biti ovdje.

Nevada se pokalo okrene i ugleda Hettie. Stajala je sasvim blizu njega.

Gledala ga je svojim mirnim pogledom u kojem se naslućivao ponos.

Marvi Blaine i Rose, njegova mlada nevjesta, stajali su na trijemu crkve i promatrali što se zbiva na ulici.

Marvieva nadlaticica je bila povezana.

Ostali su svatovi još uvijek bili u crkvi.

Nevada je s jezum zamijetio da nema Bena.

— Hettie, je li Ben povrijeđen teže no što si pretpostavljala?

— upitao je, trudeći se da bude što mirniji.

— On je dobro — odgovori Hettie. — Metak je izišao iz rane i neće morati dugo čekati na oporavak. Neprilika je s majkom. Užasno je uplašena.

Daniels je u međuvremenu, uz pomoć nekoliko ljudi podigao, Casha Burtidgea na nosila.

Pritom je Cashu ispao iz korica revolver i pao na tlo.

Daniels ga s poštovanjem podigne i ponudi Nevadi.

– Želite li ga zadržati?

– Ne! Zakopaj ga zajedno s Cashom. Revolveru je mjesto uz čovjeka koji ga je nosio – reče Nevada.

Daniels kimne.

Ljudi su se počeli razilaziti. Neki su prilazili Nevadi i tapšali ga po ramenu iz zahvalnosti.

Jedan od njih, žvačući duhan, reče:

– Dobro si sredio onog nitkova u prolazu. Metak mu je prošao kroz samu sredinu grudi. To se zove pravi pogodak!

Nevada ga je ukočeno promatrao.

Čovjek koji sudjeluje u puškaranju jedino na taj način da promatra s dovoljne udaljenosti, nikad neće razumjeti što je suočavanje sa smrću. U tim se trenucima pomiješani osjećaji straha i bola. Nakon svega ostaje velika, nijema praznina. Nitko nema pravo oduzeti nekome život, pa bilo to i u poštenoj borbi. Sjećanja koja ostaju neizbrisiva su i gorka.

– Žao mi je što nisam imao revolver i stajao uz tebe, Nevada – javi se mladi Marvi Blaine.

Njegov glas privuče Nevadinu pažnju i on se okrene.

– Kladim se da bismo nas dvojica... – nastavio je Marvi.

Nevada ga prekine bijesnim glasom:

– Budi sretan što nisi bio sa mnom. Zahvali se nebesima za svaki dan života na kojem nisi bio izazvan da nekog ubiješ.

Marvi ga je gledao otvorenih usta.

– Ali mislio sam...

– Znam što si mislio! Misliš li da je povući revolver na nekog čovjeka i ubiti ga velika stvar? U tome vidiš nekakvu uzvišenost i slavu? Razmisli ponovo o tome!

Hettie je stajala po strani i slušala razgovor.

– Nevada – nježno ga pozove – Marvi nije mislio...

– Nisu ni svi ostali tako mislili! Marvi, ako si pametan, zaboravi da uopće imaš revolver!

Marvi Blaine je zbunjeno gledao u Nevadu. Zatim mu je pogled odlutao do Hettie i Rose.

– Što sam krivo rekao? – upita.

Nevada ga je nekoliko trenutaka promatrao, a onda mu prišao i zagrlio ga.

– Nemoj me pogrešno razumjeti. Smisao mojih riječi shvatit ćeš za nekoliko godina.

Uhvatio je Hettie za ruku i polako krenuo k dvokolici.

– Hettie, znaš li što sve ovo znači? – upita je Nevada.

Pazio je da budu dovoljno udaljeni od ostalih.

Hettie kimne glavom.

– Neće biti mira ni za koga ako ne krenem u potragu za Richardsonom. On se neće zaustaviti u svojoj želji da me ubije... ili ja njega.

– Znam, Nevada.

– Još je gore to što ste svi u opasnosti. Ed Richardson se neće ustručavati da naškodi bilo kome tko mi je blizak. Čekat će samo povoljnu priliku – reče Nevada.

– Razumijem to, ali još više i mrzim. Mrzim više no što uopće

mogu riječima opisati. Ipak, vjerujem da s dobrom potjerom to ne bi trebalo predugo trajati.

– Nikakva potjera – odgovori Nevada. – To je moj posao. Moj i ničiji drugi. Krenem li za njim s velikom potjerom, Richardson će se skrivati i navoditi nas na pogrešan trag. Moglo bi predugo trajati, a mogao bi nas i u klopku namamiti. Sigurno bi trajalo tjednima, a možda i mjesecima.

Hettie ga je uznemireno slušala.

– Moram krenuti sam – nastavio je Nevada i dodao: – Potpuno sam! Jedino tako ću prisiliti Cuda Richardsona na brzi obračun.

U djevojčinim se očima pojavi strah.

– Brine me to, Nevada. Ne mogu se pretvarati da sam ravnodušna. Tješi me jedino spoznaja da se i sam možeš dobro brinuti o sebi. Najbolje je da sam doneseš odluku.

– Da, znam, to sam naučio kao sasvim mlad – sjetno reče Nevada.

– Vjerujem u tebe, Nevada, ali njih je bilo četiri. Sada su još, znači, trojica – zabrinuto je rekla Hettie. – To znači: trojica na jednoga!

– Bilo ih je pet. Četvorica su uspjela pobjeći!

– Time je stanje još teže: četvorica nitkova i ti sam. Ima li to smisla? Zar ne bi mogao nekoga povesti sa sobom? – bila je uporna Hettie. – To bi poboljšalo tvoje izgleda, a ne bi izgledalo kao potjera.

Nevada spusti glavu.

– Bilo bi previše tražiti od nekoga da izlaže svoj život zbog

mene. Ne mogu to tražiti čak ni od nekoga tko mi je veoma blizak, naprimjer – Ben. Skupiti potjeru mnogo je manji problem. Tražite nekoga da me prati na putu prema četvorici nitkova i zloglasnih ubojica, ne bi bilo pošteno.

– Ben bi pošao istog trenutka – primijeti Hettie.

– Znam, ali on nije u stanju da mi se sad pridruži. Rana mu je, kako kažeš, laka, ali...

Nevada pogleda prema trijemu crkve.

Tom Day je pomogao gospođi Ide, a sudac Franklidge Benu. Izlazili su iz crkve.

Ostali su ih slijedili prema kočijama.

– Čini se da su spremni krenuti kućama – reče Nevada. – Želio bih odmah raščistiti neke stvari, Hettie.

– Sve je u redu – odgovori djevojka. – Vratit ćemo se na ranč i odložiti put u San Diego do tvog povratka.

– To je baš ono o čemu želim razgovarati – odgovori Nevada. – Vi morate ići u San Diego. Tako je dogovoreno. Mislim da ne bi bilo dobro za tvoju majku da ostane ovdje duže nego što je planirano.

Hettie ga pogleda.

– Reci mi istinu, Nevada. Bojiš li se Richardsonovog napada na ranč u vrijeme tvoje odsutnosti?

– Moguće je, ali krenem li odmah za njim, neće imati prilike napasti nikoga osim mene. Ipak, priznajem da bih se bolje osjećao kad bih znao da si ti u San Diegu. Osim toga, i za tvoju je majku promjena klime vrlo značajna.

– Znam, Nevada, ali odlazak bez tebe nije dobar – pokušavala ga je razuvjeriti Hettie.

– Dobar je. Moraš mi vjerovati. Doći ću u San Diego čim zauvijek završim s ovim nitkovima. Tada ćemo nastaviti ondje gdje smo stali i početi ostvarivati naše planove. Nešto se već sada možemo dogovoriti. Eto, predlažem da medeni mjesec provedemo u Meksiku. Lijepo je tamo u ovo doba godine – završi Nevada nježno je gledajući.

Hettie se nasmiješi blistavih očiju.

– Voljela bih otići u Meksiko. Nikad nisam bila tamo.

– Tamo bismo mogli napraviti i dobar posao. Jedan mi je rančer pričao o farmi nove vrste konja, koja je u blizini Mexico Citya. Konji su tamni s bijelim nogama i repom. Mislio sam da bismo mogli kupiti nekoliko grla i započeti njihov uzgoj ovdje.

– Oh, Nevada, to bi bilo prekrasno – uzbuđeno će Hettie.

– Znači sve smo se dogovorili. Čim Ben ozdravi, otići ćete u San Diego. Pridružiti ću vam se čim se uvjerim da Richardson više nikome ne može nanijeti štetu ili zlo.

Preko Nevadinog lica preleti sjena.

– Cash je umro samo zato što je želio biti pošten – nastavio je. – Takve stvari moraju prestati i ne smiju se više ponavljati.

Hettie se strese.

– Ja... ja ne znam. Još uvijek nisam sigurna.

Nevada je pogleda.

– Nisi sigurna u što? Što nije u redu?

Hettie okrene glavu.

– Ne znam ni sama što mi je. Imam nekakav čudan osjećaj kao da se sve završava ovdje... kao da se više nikada nećemo vidjeti. Oh, Nevada...

Nevada ju je nježno zagrlio i pomilovao po kosi.

– Hettie, mila moja, nemoj dopustiti ovim događajima da te uznemire. Srest ćemo se opet, mnogo prije no što misliš. Ništa loše neće mi se dogoditi.

– Željela bih biti sigurna u to

– promuca uzbuđena djevojka.

– Možeš biti sigurna. Pratila me sreća u svim iznenadnim situacijama poput ove danas. U cijeloj pucnjavi ja nisam ni ogreban. Nažalost, meci upućeni meni pogodili su Ben i Marvi. Takva je sreća dobra za mene, ali ne i za moje prijatelje – uvjeravao ju je Nevada.

Hettie se osmijehne usprkos strahu koji je još uvijek osjećala.

– Dobro, neka bude – reče

– bit će kako ti kažeš, pokušat ću da ne brinem.

– Onda smo se dogovorili – reče Nevada i duboko uzdahne.

Umorilo ga je ovo objašnjavaње. Morao je pažljivo birati riječi ako nije želio da ga Hettie pogrešno razumije. Bilo mu je teško, ali nije želio da to ona zamijeti.

Pomogao joj je da se popne u dvokolicu.

– Ostalima ćemo objasniti kad stignemo na ranč – reče Nevada. – Namjeravam krenuti rano ujutro.

V

Slijedeće je jutro osvanulo hladno, ali osvježavajuće.

Jim Lacy Nevada je odabrao krupnog, čvrstog ridana. Nije prihvatio Benov prijedlog da uzme lakšeg i bržeg konja.

Cud Richardson se sigurno skrivao istočno od Winthorpa. Bila je to teško pristupačna teritorija i Nevada je znao da mu treba snažan i izdržljiv konj. U obračunu koji mu predstoji, brzina neće biti presudna.

Odjahao je u pravcu juga.

Nije želio gubiti vrijeme odlaskom u gradić u potrazi za konjskim tragovima.

Poznavao je način razmišljanja Cuda Richardsona. On se nije volio zadržavati u blizini naseljenih mjesta. Sigurno je izabrao neko osamljeno i skrovito boravište.

Nevada nije mogao odlučivati o mjestu obračuna.

Morat će se prilagoditi pravilima borbe Cuda Richardsona.

Jahao je razmišljajući o jednoj vrlo nepovoljnoj činjenici. Cud Richardson i njegovi odmetnici bili su mu potpuni stranci. Neće ih moći prepoznati ukoliko se nađu licem u lice.

Nadao se da Cud slični na svog brata Eda. Na taj bi ga način možda uspio prepoznati.

Sjećao se iznošenog kožnog kaputa jednoga od Cudovih jahaća. Zapamtio ga je, kao i šešir vrlo uskog oboda koji je odmetnik imao na glavi. Možda mu ta dva detalja pomognu u prepoznavanju.

Bio je potpuno siguran da će naći Richardsona. No možda bude i obrnuto. Možda će Cud naći njega!

Sunce se lagano dizalo na nebu i ublažavalo Nevadinu napetost.

Jahao je kroz gustu šumu. Zrake sunčeve svjetlosti probijale su se kroz guste grane borova i jela. Šuma je bila mirna i tiha. Djelovala je smirujuće na Nevadina izoštrjena čula.

Uživao je jašući kroz netaknutu prirodu.

Dojahao je do travnatog proplanka.

Veliki jelen bogatog rogovlja uplašeno je pobjegao pred neznancom. Nevada ga je gledao kako zamiče u gusto zelenilo šume.

Svaki trenutak jahanja ugodnom hladovinom raskošnih stabala opuštao je Nevadino nape-to tijelo. Zrak je bio ispunjen mirisom zemlje. Osjećao se slobodnim i nesputanim.

Uskoro se našao pred putem koji vodi iz Winthorpa prema Mogollon Rimu. Bio je to dvostruki put, čiji su kolnici međusobno bili udaljeni nekoliko metara.

Nevada je sjahao i laganim se korakom približio utabanom djeliću zemlje. Čizmom je razgrnuo mekanu hrpicu, pažljivo je promatrajući.

Kimnuo je i nasmiješio se.

Na zemlji su se jasno vidjeli tragovi triju konja.

Samo tri?

Nevadin se osmijeh pretvori u mrštenje. Pažljivo je razgledavao okolno tlo tražeći i četvrti trag. Nije ga uspio pronaći. Čovjek u iznošenom kožnom kaputu i sa šeširom uska oboda, koji je posljednji odjahao iz Winthorpa, očito se još nije pridružio svojim prijateljima.

Bilo mu je to pomalo nevjerovatno.

Nevada je bio oprezan čovjek

i ta mu je opreznost često spašavala život.

Možda je četvrti jahač namjerno zaostao ili mu je to naredio Cud Richardson?

Nevadi se druga mogućnost učini mnogo prihvatljivijom.

Uzjahao je i krenuo nekoliko stotina metara natrag, u pravcu Winthorpa. Tražio je tragove četvrtog jahača.

Usprkos pomnom promatranju tla, nije ugledao ništa. Vratio se na mjesto s kojega je krenuo, pažljivo brišući tragove koje je ostavljao njegov konj.

Odlučio je krenuti prema sjeveru, ali nije želio jahati utabanim putem. Vratio se u skrovitu hladovinu šume i polagano jahao prateći pravac ceste. Ovako se osjećao sigurnijim. Bilo ga je vrlo teško zamijetiti u gustoj šumi prepunoj sjena.

Sunce je grijalo sve jače.

Nevada skine kaputić i priveže ga za sedlo pokraj čaturice. Oko vrata je imao stari svileni šal. Bila je to uspomena na prošla vremena. Vjerovao je da mu donosi sreću. Mekane kožne čizme i žuti kaputić odavno su morali biti zamijenjeni novijima. Ostali su iza njega kao i vrijeme osamljenog lutanja bez cilja. Sada je imao slične, ali novije čizme i kaputić od čvrstog platna koji je podsjećao na meksički charro.

Osjećao je samopouzdanost. Bio je iskusan tragač. Često je danima lutao za čovjekom kojega je želio naći. Takvi su susreti uglavnom završavali dvobojem. Morao je ubiti ili biti ubijen. Ipak, ovaj mu se put to činilo drugačijim.

Bilo je drugačije zbog odgo-

vornosti. Prvenstveno za Hettie, a i zbog rančera, stanovnika Winthorpa. Vjerovali su u njega i njegove sposobnosti. Trebalo je zaustaviti Cuda Richardsona i njegove odmetnike prije no što počine kakav zločin i ponovo unesu bezakonje u ovaj kraj.

Svi su to od njega očekivali. Ben Ide, sudac Franklidge i svi poštteni ljudi koji su željni živjeti prema zakonu.

Hettie je bila nešto drugo. Želio ju je zaštititi i po cijenu vlastitog života. Za nju ga nije vezivala odgovornost poput one koju je osjećao prema stanovnicima Winthorpa. Trebalo je da mu postane ženom, trebalo je da zajedno osnuju ranč i uživaju u zajedničkom životu.

Od trenutka kad ju je prvi put ugledao, znao je da je to žena za njega.

Nevada uzdahne i pokuša pogledom prodrijeti kroz gustu šumu. Ugledao je ravnicu i niske brežuljke što su se uzdizali pred planinama Mogollon Rima. Nije želio razmišljati o tome što će se dogoditi ili što bi se moglo dogoditi. Treba naći Cuda Richardsona, srediti s njim račune i vratiti se do Hettie. Tada će započeti živjeti novim životom.

Pogledavajući krajolik koji se pružao pred njim, nije mogao spriječiti navalu najrazličitijih pitanja.

Je li se on uopće mogao srediti i smiriti, postati rančer, živjeti s Hettie? Hoće li sve one godine lutanja i stalnog seljavanja s jednog mjesta na drugo biti prevelika prepreka?

Nemiran duh bio je težak protivnik. Hoće li ga moći pobi-

jediti? Bilo je dana kad je čvrsto vjerovao da jedino što želi jesu ranč i obitelj. Ali bilo je i dana kad ga je njegov unutrašnji glas upozoravao da je to nemoguće. Sva njegova nastojanja mogla su dovesti samo do toga da slo- mi Hettieno srce.

Zatresao je glavom pokušavajući otjerati takve misli. Želio je uspjeti. Došlo je vrijeme smirivanja, želio ga je iskoristiti. Želio je živjeti kao i svi ostali ljudi.

Morao je pobijediti vječitog lutalicu u sebi. Pruža mu se prilika i valjalo ju je iskoristiti.

Zanesen u sanjačka razmišljanja, Nevada nije ni zamijetio da je stigao do velikog usjeka. Povuču uzde i sjaše.

Pogledao je u dubinu ispitivačkim pogledom. Sve što je vidio bile su hrpice pijeska i rijetko, kržljivo raslinje. Ovdje je počinjala Arizona. Ime joj je potjecalo još iz vremena španjolskih konkvistadora.

Put je skretao prema istoku. Nevada se sjećao da put slijedi usjek sve do mjesta gdje se moglo prijeći na drugu stranu, u širi kanjon Chevelon.

Okrenuo je konja i laganim kasom vratio se na put koji je cijelo vrijeme pratio.

Još uvijek su odmetnici bili daleko ispred njega. Nije mogao ocijeniti koliko je udaljen i četvrti jahač u iznošenom kožnom kaputiću.

Nevada odluči biti oprezniji i ne prepuštati se mislima. Morao je pažljivo promatrati oko sebe.

Odmetnici su mogli i napustiti kanjon te skrenuti prema rijeci Mogollon. Na ovoj su se teri-

toriji nalazila i dva ili tri naselja.

Odlučio je opet skrenuti s puta i postrance ga pratiti. Nije želio ostaviti tragove.

Spustio se u usjek.

Sunce je postalo užarena lop-ta koja je nemilice pekla. Na Nevadinoj košulji pojavile su se prve znojne mrlje.

Nakon nekog vremena stigao je i do ravnice na drugoj strani usjeka. Zaustavio je konja i sjahao. Prijelaz preko usjeka bio je naporan. I jahač i konj morali su se malo odmoriti.

Nevada ostavi konja koji je već čupkao rijetku travu i popne se na malu uzvišicu. Pogledao je okolo.

— Slijedeći uspjeh je kanjon Chevelon — pomisli. Tamo se čovjek mogao lako skriti. Ne, Cud Richardson nije namjeravao postaviti zasjedu na tom mjestu — nastavljao je Nevada razgovor sam sa sobom. — Vjerojatno je nastavio put prema nekom naselju u blizini. Tamo bi mu vjerojatno mnogo toga išlo na ruku. Možda ga očekuju i ostali članovi bande?

Cud Richardson je bio tašt čovjek. Želio je svima pokazati da je bolji revolveraš od Nevada. Želio je na upadljiv način ubiti jednog od najbržih — Jima Lacya Nevada. To ubojstvo bilo bi poput medalje koju bi ponosno nosio i pokazivao po svim mjestima u koja bi došao.

— Za tako nešto moralo bi se i mene pitati, zar ne — promrmlja Nevada sebi u bradu. — Ipak, ako mu uspije namjera, smjeti će računati na slavu.

Pogledom je pratio vijugav let velikog orla u potrazi za žr-

tvom. Uzdahnuvši, vratio se do konja, uzjahao i krenuo.

Jahao je oko sat vremena i pred njim se ukazao veliki i široki kanjon Chevelon. Postojao je samo jedan put kojim se moglo spustiti na njegovo dno.

Nevada se započe pažljivo spuštati.

Tragovi konja grupe odmetnika još su uvijek bili vidljivi. Na dnu kanjona odvajali su se od glavnog puta i krenuli prema sjeverozapadu.

Nevada se nasmiješi.

Richardson se ponašao prema njegovu očekivanju. Krenuo je prema jednom naselju baš kao što je on i predviđao. Ljudi poput Cuda međusobno su slični. Jednostran način razmišljanja omogućavao je točnu procjenu njihovih namjera.

Nevada se zaustavio pokraj malog potočića. Želio se protegnuti i olabaviti mišiće, a i konj je bio žedan. Razgibavajući ukočena ramena, shvati da je pomalo omekšao. Prije nekoliko godina znao je daniima jahati bez umora ili ukočenosti. No u posljednje vrijeme putovao isključivo u kočiji ili dvokolici, a rezultat takvog lagodnog života je potmula bol u mišićima.

Odlučio je provesti neko vrijeme uz potočić. Skuhao je kavu i srknuo dugačak gutljaj vruće tekućine. Nije bio gladan, ali je pojeo nešto od onog brda hrane koje je Hettie pripremila. Baš ga je ta velika količina spremjene hrane podsjetila koliko bi dugo mogla trajati njegova potjera.

Bilo je već poslijepodne kad je uzjahao i krenuo. Što je sunce više zalazilo, nestajalo je i topli-

ne, a širila se hladnoća. Odvezao je kaputić sa sedla i obukao ga. Uskoro se ugodna toplina proširila njegovim tijelom.

Kratko vrijeme prije mraka odlučio je stati.

Na velikoj udaljenosti ugledao je treperavo svjetlo. Obuze ga hladna smirenost.

Cud Richardson ga tamo čeka. Nije bilo nikakve sumnje.

VI

Jim Lacy Nevada je znao da će put biti pod prismotrom. Cud Richardson mu ne bi dopustio da stigne nenajavljen.

Uspravivši se u sedlu, Nevada pažljivo promotri okolicu. Koliko je iz daljine uspijevao vidjeti, naselje nije imalo više od tri kuće.

– Vjerojatno rudarsko naselje – pomisli. – Tko bi inače živio ovdje? Vođeni starim mapama ili pričama, tragači za zlatom ili srebrom podigli su ove kućice.

Znao je da će ovdje naći Cuda Richardsona. Trebalo ga je zaustaviti prije no što opet unese nered na ovu teritoriju.

Nevada ipak skrene s uskog puta koji je vodio k naselju.

Posljednje zrake sunca nestale su i mjesec je slabašno osvjetljavao put.

Nevada je polako jahao, pažljivo gledajući tlo pred sobom.

Obilazeći u širokom krugu naselje, stigao je do male uzvisine. Naselje je sada ležalo pod njim.

Nevada sjaše i odluči dobro razgledati okolicu. Nije namjeravao stići do kuća nepripremljen. Sa zadovoljstvom ustanovi

da bi s ove strane mogao nezamijećen doći do kuća. Činilo mu se nevjerojatnim da bi ga Cud Richardson mogao očekivati. Vjerojatno je postavio stražare uz put kojim se stiže do naselja. Dolazak iza leđa nije očekivao.

Opazio je još nekoliko kuća. Naselje je bilo nešto veće no što mu se pričinilo iz daljine. Imalo je čak trošnu dvokatnicu s nezgrapno ispisanim nazivom »Salun«. Na gornjem su katu dva prozora bila osvijetljena.

Blijeda mjesečeva svjetlost osvjetljavala je dvanaestak ili više konja privezanih ispred saluna. Donji je kat bio potpuno osvijetljen. Sve ostale kuće bile su potpuno u mraku.

Nevada se polako spuštao prema naselju, pazeći da uvijek bude u sjeni drveća. Do ušiju mu je doprla svirka. Netko je nemilosrdno udarao po klaviru neku brzu melodiju.

Postalo mu je jasno o kakvom je naselju riječ. Ležalo je točno na križanju putova koji su vodili u nekadašnji glavni grad Arizona – Prescott – udaljen nekoliko kilometara na zapad. Nije to bilo ni rudarsko naselje, ni mjesto u kojem su okolni rančeri mogli kupovati hranu ili neke druge potrebne stvari. Naselje je bilo namijenjeno putnicima u prolazu za Prescott za odmor i zabavu. Duga su putovanja često bila iscrpljujuća, pa je odmor bio prijeko potreban.

Razmišljao je o mogućem imenu ovog naselja. Možda je već i prije bio ovdje, u prolazu, na jednom od svojih bezbrojnih lutanja.

Nevada se i dalje spuštao strmom stazom. Pogledom je tra-

žio put kojim se približio, a zatim skrenuo s njega. Uspio ga je pronaći na škrotoj mjesečini koja je stvarala sablasne sjenke. Prateći ga pogledom, zamijetio je da put ulazi u mjesto s njegove jugoistočne strane.

To ga je odobrovoljilo.

Ako Richardsonovi ljudi paze na taj put, neće obraćati pažnju ni na jedan drugi.

Stisnuvši oči kako bi izoštrio pogled, uspio je pročitati ime gradića: Coopersville. To je pisalo na trošnoj tabli, pomalo nečitko, koja je nekad ukrašavala prednju stranu konjušnice u glavnoj ulici. Nije ga prije zapazio, jer se natpis nalazio u sjeni saluna.

Nevada je i dalje pažljivo procjenjivao raspored kuća u Coopersvilleu. Pokušavao je zapamtiti uličice i prolaze, te sve važne detalje. Mjesečina nije bacala dovoljno svjetlosti i morao je biti veoma pažljiv.

Na kraju glavne ulice opazio je mali ambar. Obišao je u velikom luku kuće i što je mogao više poveo konja do njega.

Često je zastajkivao, pažljivo osluškujući noćne šumove. Iz saluna se i dalje čula vesela klavirska svirka, nerazumljivi bučni povici i glasan smijeh. Na ulici nije bilo nikoga.

Polako se približio ambaru. U njemu su bili konji prepoznao je zvukove žvakanja zobi i slame. Nikoga od ljudi nije bilo unutra. Ušao je sa stražnje strane, učvrstivši vrata motkom kako se ne bi zatvorila. Uvijek je bilo dobro imati osiguran izlaz za bijeg.

Smjestio je konja u jedan od slobodnih pregradaka. Osvr-

nuo se tražeći hranu za njega. Ugledao je u kutu vreće zob. Istresao je jednu pokraj svog konja i dodao nešto slame. Želio je konja dobro nahraniti i odmoriti, ali se nije usuđivao skinuti s njega opremu. Želio je prvo ispitati situaciju. Ako sve bude dobro, vratit će se ovamo i skinuti mu sedlo i uzde. Zaslužio je pošten odmor.

Pažljivo je uklonio sve tragove i izišao iz ambara. Napeto je osluškivao zvukove hladne noći. Galama iz saluna se pojačavala.

— Vjerojatno su svi stanovnici naselja ondje — pomisli Nevada. — Pridružili su im se i slučajni putnici namjernici. Nedostaju samo Richardsonovi stražari koji paze na ulazak u grad.

Nevada obrati pažnju na dvokatnicu u kojoj je bio salun. Opazio je stražnji izlaz i pokrajne stuba kojima se išlo na gornji kat. Odlučnim koracima prevali kratku razdaljinu do stuba i nečujno se popne na kat.

Pred vratima zastane. Prisloni uho uz hrapavo drvo, ali su zvukovi iz saluna bili toliko jaki da se nije čulo ništa osim njih. Morao je riskirati i ući.

Pritisne kvaku na vratima i ona se už laganu škripu otvore. Zapljusnuo ga je ustajali zrak ispunjen neugodnim vonjem znoja i pića.

Nečujno uđe u mračni hodnik, pažljivo zatvori vrata iza sebe i stane uza zid. Nalazio se u uskom hodniku. Škrta svjetlost svjetiljke obješene na dnu hodnika pomogne mu da se snađe.

Hodnik je bio dugačak. Neko-

liko vrata označavala su i položaj soba. Na desnoj je strani opazio stuba kojima se silazilo u salun. S toga je mjesta lako mogao razabrati tko su posjetoci saluna.

Posegne za revolverom i pažljivo pregleda metke u bubnju. Krene hodnikom što je mogao tiše.

Šum otvaranja vrata ga ukoči.

— Tražiš li mene, kauboju?

Nevada se polako okrene i opazi djevojku što je stajala na dovratku.

Teško joj je bilo odrediti godine. Nije bila veoma mlada, ali ni stara. Plava joj se kosa neuredno rasula po ramenima, a šminka se razmazala. Jedino su usta bila pažljivo namazana jarko crvenom bojom. Umorno se smiješila.

— Pitala sam da li me tražiš?

— reče.

Nevada je oprezno pogleda. Svaki pogrešan potez mogao je odati njegovu prisutnost.

— Ne baš sada — tiho odgovori. — Tražim svog prijatelja. Mislim da je došao ovamo nešto prije mene.

Djevojka slegne ramenima i odmakne pramen kose što joj je pao na lice.

— Tko je on? — promuklo zapita Nevadu.

— Ime mu je Hank. Hank Beeman.

— Nikad nisam čula za njega

— zamišljeno će djevojka.

Krene prema Nevadi i odjednom zastane.

— Kate ima nekoga. To je osoba na dnu hodnika. Možda je to tvoj prijatelj.

— Vrlo vjerojatno — pro-

mrmlja Nevada i dotakne kažiprstom obod šešira u znak pozdrava.

Djevojka kimne, no ostane stajati. Pratila ga je pogledom dok se udaljavao prema dnu hodnika.

— Najbolje je da ipak pokušaš — poluglasno mu dovikne. — Kate ne voli ljude koji joj naglo upadaju u sobu.

Umornom je kretnjom zatvorila vrata sobe iz koje je izišla i lagano krenula prema stubama kojim se silazilo u salun.

Nevada uspori korak čekajući da se djevojka udalji. Zatim se hitno vratio do stuba i oprezno pogleda u salun. Ukoliko je namjeravala izvijestiti nekoga o njegovoj prisutnosti, učinit će to odmah. Morao se pripremiti za bijeg.

Dim je u salunu bio toliko gust da je nije odmah zamijetio. Lijeno se osmjehujući, razgovarala je s nekoliko auboj. Nevada s olakšanjem zaključi da je vjerojatno već zaboravila na njihov susret.

Pažljivo je promatrao lica ljudi u salunu. Očima je istraživao svakog pojedinog posjetioca, tražeći nekoga tko bi mogao biti Cud Richardson.

Jedan od prisutnih je svakako bio on.

VII

Pogled mu zapne na iznošenom kožnom kaputiću. Oštro se zagleda u njegovog vlasnika i osjeti napetost.

Nepoznati je kauboj sjedio za stolom s četvoricom muškaraca. Igrali su karte. Proučavajući njihova lica kroz gusti dim sa-

luna, Nevada zaključi da bi jedan od njih mogao biti Cud Richardson. I dalje ih je pažljivo promatrao.

Nakon nekoliko trenutaka slegne ramenima i opusti se. Čak kad bi netko iz tog društva i bio sličan pokojnom Edu Richardsonu, s ove bi udaljenosti to bilo nemoguće utvrditi.

Ali Cud Richardson je bio ovdje! To je potvrđivala prisutnost čovjeka u iznošenom kožnom kaputiću.

Netko opet zasvira na klaviru. Salun se u trenutku pretvori u bučniju jazbinu.

Nevada ponovo ugleda djevojku koju je sreo u hodniku. Dolazila je iz kuta saluna. Pokraj stola za kojim su kartali odmetnici na časak se zaustavila. Nešto su razgovarali. Nakon glasnog uzvika jednog kauboj ona se nasmiješi i krene prema klaviru.

Nevada ju je pratio pogledom.

Naslonila se na jedan kraj klavira i hrapavim glasom počela pjevati neprepoznatljivu melodiju. Nije uspjela nadjačati salunsku galamu ni zaglušno udaranje po tipkama klavira.

Odjednom izbiye svađa. Jedan se stol naglo prevrne i nekoliko kauboj započne tučnjavu. Svirka i pjesma naglo prestanu. Zamahivanje i razbijanje stolica pretvori dotadašnji sukob u opću tučnjavu u salunu. Razbije se još jedan stol. Zaokupljeni tučnjavom kauboji neoprezno oboriše petrolejku sa zida. Izbiye plamen.

Nekoliko se ljudi prestane tući i obrate pažnju na plamen koji je dohvatio sto. Počeše gasi-

ti plamen čizmama, a dvojica istrčase po kante s vodom. Uskoro je plamen ugašen, a tanki stup dima dizao se prema stropu saluna.

Ljudi se opet pridruže općoj gužvi. Netko u dnu saluna započne još jednu tučnjavu.

Čovjek za šankom pogleda u pravcu klavira i daje znak za ponovnu svirku. Nevadina slučajna poznanica iz hodnika započne pjevati, pokušavajući promuklim glasom nadglasati buku u prostoriji.

To je izazvalo odobravanje prisutnih i tučnjava lagano prestane. Jedino su još dvojica kauboja nasred saluna ostala uporna. Napokon su i njih razdvojili, odvučavši svakoga u svoj dio prostorije.

Kad je ponovo uspostavljen uobičajeni red u salunu, Nevada potraži pet kauboja koje je zamijetio na početku. Nije ih mogao pronaći među ostalima. Očito su napustili salun u vrijeme gužve.

Nevada tiho opsuje zbog svoje nepažnje. Ovo ga je uznemirilo.

— Jesu li Cuda Richardsona upozorili na nepoznatog čovjeka na katu? — upitao se Nevada. — Možda je nekako i sam saznao?

To mu se činilo nemogućim. Ostao je duboko u sjeni stubišta i nije se micao. Bio je vrlo oprezan.

Djevojka? Sigurno je to ona učinila!

Nije ga prepoznala, jer je bio stranac, ali je Richardson zacijelio ispričao kako očekuje nečiji dolazak. Dolazak čovjeka koji

će pokušati sakriti tko je nekom uobičajenom pričom.

Nevada je bio bijesan na sebe. Hitno je morao nešto učiniti. Ali što? Protiv koga? Koji je od njih Richardson? Je li to čovjek u kožnom kaputiću? Ili je to netko od ostale četvorice? A možda Richardson nije ni bio večeras u salunu?

Ljutila ga je vlastita nemoć. Zbog toga što nije poznavao čovjeka nije mogao stupiti ni u kakvu akciju.

Nije se usuđivao sići u salun, glasno povikati ime traženog čovjeka i smjesta se obračunati s njim. Taj bi mu način najviše odgovarao, ali je bio isključen. Razloga je bilo mnogo. Uz Richardsona su i njegovi čuvari, a ni ljudi u salunu nisu izgledali kao bezazleni stanovnici naseља. Ipak se živ želio vratiti u San Diego.

Ne, takav postupak nije bio dobar! Nije imao mogućnosti da preživi takav neravnomjeran odnos snaga. Njegovom smrću bio bi ponovo otvoren put bezakonju u Mogollon Rimu.

Morao je postojati način na koji bi prepoznao Richardsona. Morao je!

Rješenje se nametnulo samo od sebe. Sjetio se djevojke čija je soba bila na dnu hodnika. Njegova slučajna poznanica iz hodnika rekla je i njeno ime — Kate. Takva će djevojka sve učiniti za novac.

Jedina je poteškoća kako je nagovoriti na suradnju.

Nevada pogleda prema dnu hodnika. Djevojčina su vrata još uvijek bila zatvorena. Nije imao mnogo izbora. Morao je čekati.

Misli mu se vratiše na njegov zadatak.

Richardson je uz sebe imao najmanje tri čovjeka. Možda i četiri, ako uračuna i onoga koji je s njima kartao. A moglo ih je biti i više. Tko su uopće ti ljudi? Tko bi se želio pridružiti odmetniku i pratiti ga na njegovom osvetničkom putu? Zar nije jednostavnije živjeti s prave strane zakona?

Nevada slegne ramenima. Morat će pitati Kate. Ako, naravno, ona pristane da mu pomogne.

Iz razmišljanja ga trgne zvuk otključavanja vrata. Netko je prilično bučno napuštao djevojčinu sobu.

Nevada se dublje uvuče u sje-
nu hodnika i promotri kauboja. Bio je prilično pijan i nesigurnog hoda. Neprekidno se sudarajući sa zidovima uskog hodnika, kauboj je krenuo prema stubištu za salun. Prošao je pokraj Nevade, ne zamijetivši ga. Na prvoj je stubi izgubio ravnotežu, ali se uspio uhvatiti za ruko-
hvat i nekako se spustiti u salun. Nevada požuri hodnikom. Vrata su još bila otvorena. Naglo uđe u sobu i zatvori za sobom vrata.

Krupna tamnokosa djevojka sjajnih očiju upravo je nanosila ruž na usne. Nezainteresiran je pogledala Nevadu u ogledalu.

– Treba mi piće – reče ona.

Nevada posegne u džep, izvadi zlatni dolar i baci ga pred nju.

– Za ovo možeš kupiti dosta pića – reče joj.

Kate pokupi novac i polako se okrene. Imala je oprezan pogled.

– Zašto...

– Treba mi usluga – mirno reče Nevada.

– Znači... ti nisi...

Nevada odmahne glavom.

– Ovdje sam zato što mi treba usluga. Mala usluga. Tražim jednog čovjeka. Želim da odeš u salun i staviš ruku na njegovo rame. Promatrat ću te s vrha stubišta.

Kate spusti novac u svoj džep.

– Tkoje taj čovjek? – upita.

– Cud Richardson – odgovori Nevada.

Djevojka raširi oči i zagleda se u neznanca u svojoj sobi.

– Zašto ga tražiš?

– Dao sam ti novac za tu uslugu. Ne moraš znati detalje. Stvar je osobne prirode. Želim da mi pokažeš i ljude koji su s njim.

Kate je i dalje buljila u Nevadu. Usta su joj se otvorila i donja se usna objesila.

– Jesi li ti čovjek od zakona?

– Nisam – kratko odgovori Nevada. Djevojka ga je još nekoliko trenutaka nijemo promatrala.

– Zašto ne – naposljetku upita: – Cud Richardson je lopov i žene poput mene za njega su smeće. Želiš li da to učinim odmah?

Nevada kimne.

– Promatrat ću te s vrha stubišta.

Kate nije gubila vrijeme. Dohvatila je čipkani rubac i otvorila vrata. Prolazeći pokraj Nevade, dobaci mu dug pogled.

– Oni me neće ubiti, zar ne?

– Tebe neće – kratko odgovori Nevada.

Izašli su iz sobe i krenuli hodnikom.

Prva je išla Kate, izazovno se njišući u bokovima, a za njom Nevada, smiren i oprezan. Pitao se smije li joj vjerovati.

Ispratio ju je pogledom kad je započela silaziti u salun. Na trenutak je pogledom potražio najtamniji dio na stubištu, ali takav iz kojeg se mogao vidjeti veliki dio prostorije. Priljubio se uz mračni zid i opet pogledao za djevojkom.

Izvještačeno je silazila u salun. Nekoliko kauboja sa zanimanjem je promatralo njen dolazak. Nešto su joj i dobacivali, ali Nevada nije mogao čuti.

Salun je izgledao kao da uopće nije bio tučnjave. Ljudi su stajali naslonjeni na šank ili sjedili oko okruglih stolova. Mirno su razgovarali i žamor njihovih glasova bio je jedini zvuk. Klavir je osamljeno stajao u svom kutu. Nevada je zamijetio i djevojku koja je prije pjevala. Sjedila je okružena s nekoliko kauboja i smijala se.

Kate side s posljednje stube i zastane. Pogleda po salunu. Još izazovnije njišući bokovima, lagano prošetala do prvog stola. Muškarci su je gledali i nešto dobacivali u znak odobravanja.

Nevada je usredotočio pažnju na djevojčine ruke.

Kate najednom zastane i lagano lupne nepoznatog muškarca po ramenu.

Nevada se ukoči i s užasom u srcu osjeti nečiju prisutnost. Stravu koju je osjetio pojača i hladan dodir cijevi revolvera naslonjene na njegova leđa.

— Da se niste pomakli, gospodine — reče mu netko. — Oduzmi mu oružje, Dude!

VIII

Nevada podigne ruke. Bio je siguran da za ovaj iznenadni prepad može zahvaliti samo djevojci koju je prije sreo u hodniku. Možda je čak cijela gužva i tučnjava u salunu napravljena zbog toga. Odmetnici su se jedino tako mogli neprimjetno izvući iz prostorije, zaobići zgradu i ući, jednako kao i Nevada, na stražnji ulaz.

Osjetio je kako mu netko izvlači revolver iz korica. Krajičkom oka pogleda čovjeka koji mu je stajao sa strane. Bio je to čovjek u iznošenom kožnom kaputiću.

— Sad se počni povlačiti — reče mu tiho onaj koji je držao revolver. — Nikakvih naglih kretnji ako ne želiš da te zauvijek smirimo.

Nevada posluša. Polagano okrene i dođe pred izlazna vrata iza kojih su bile vanjske stubbe.

Dude ga pretekne i širom otvori vrata.

— Nastavi — zapovijedi odmetnik iza njega.

Nevada je bio ljutit na sebe dok je išao prema izlazu. Sam sebe je predao u ruke odmetnicima.

Polagano koračajući, izađe na odmorište vanjskih stuba. Stojeći na mjesecini, okrene se i nade lice u lice s Dudeom.

Dude je bio čvrste, ali ne prekrupne građe. Bio je svježe obrijan i nije mu bilo više od dvadeset pet godina. Pod šeširrom je imao crvenu ili plavu kosu, to je bilo teško utvrditi na mjesecini. Oči su mu bile tamne i prodorne.

– Ja idem ispred njega, Clinte! – promrmlja i stane silaziti.

– Da, možda – odgovori mu čovjek koji je držao revolver. – Samo pazi da ti ne pride blizu. Rekli su mi da je prilično opasan.

U tišini su silazili stubama. Jedino je njihova škripa narušavala noćni mir.

Na podnožju se Nevada ne očekivano saplete.

Clint mu divlje zabije revolver u leđa.

– Što, dodavola, želiš da učinim? – upita Nevada.

– Samo nastavi hodati za Dudeom. On će ti pokazati put.

Dude skrene iza zgrade saluna i pođe prema ulici. Koračao je bez zastajkivanja. Hodao je prema niskoj drvenjari koja se nalazila nasuprot saluna. Nekad davno sigurno je služila za odlaganje stočne hrane. Okviri prozora su visili i bila je puna vjetrom nanesenog granja.

Gurajući granje lijevo i desno, Dude prokrči put do male sobice u dnu stračare.

– Stani mirno – zapovijedi Clint Nevada, držeći mu i dalje revolversku cijev gurnutu u leđa. – Dude, daj malo posvijetli!

Dude kresne šibicu i prinese je petrolejci. Žuta svjetlost razbije polumrak sobice. Osušeno granje bez lišća oživi bacajući sablasne sjenke po zidovima.

Clint položi ruku Nevada na rame i grubo ga gurne prema drvenoj klupi u kutu.

– Lacy, opusti se kao kod svoje kuće. Cud će doći za nekoliko minuta.

Nevada je hladno promatrao odmetnike.

Clint je bio visok čovjek širo-

kih ramena i snažnog vrata. Bio je jedan od petorice koje je Nevada promatrao u salunu dok su kartali. Nevada ipak nije bio siguran da ga je vidio i prilikom napada u Winthropu.

Sjedeći na drvenoj klupi, uporno ih je i dalje promatrao.

Dude je djelovao čistije i urednije od ostalih. Nije izgledao ni toliko okrutan kao Clint. Činilo se, na prvi pogled, da imaju malo zajedničkog. Ipak, Nevada je upoznao mnogo odmetnika i ubojica čiji su izgled i ponašanje podsjećali na učitelje u školama. Znao je koliko često izgled može prevariti. Nikad nije procjenjivao ljude na temelju izgleda. Dude još vjerojatno uči od onih starijih.

Na ulazu u stračaru začuju se koraci. Clint se ukruti i oprezno zagleda u mrak. Dvojica ljudi ušla su u stračaru i brzim se koracima približavala sobici.

Ušli su u mutnu žućkastu svjetlost.

Jedan je bio nizak i crven u licu.

Drugi je bio visok i taman u licu, blijedih očiju iznad orlovskog nosa. Nevada je bio siguran da je to Cud Richardson.

Bio je malo, ali ipak sličan svom pokojnom bratu Edu.

– Imate ga?

Clint se široko nasmije, pokazujući od duhana požutjele zube.

– Bilo je lakše no pojesti komad pite od jabuka – odgovori.

Richardson prodorno pogleda Dueda.

– Da, čini se da ste uspjeli – polako reče i krene prema Nevada.

Zastane pred klupom i nagne

se naprijed. Promatrao je crte Nevadina lica. Zatim se uspravi i odmakne.

– Čini mi se da te znam odnekud. Jim Lacy!

Ime koje sam zapamtio. Ime čovjeka koji mi je ubio brata. To te proslavilo i učinilo priznatim građaninom tamo dolje na teritoriji Mogollon, zar ne?

– Ed je dobio što je tražio – hladno odgovori Nevada. – I ti si krenuo istim putm.

Richardson se nasmije.

– Da, samo što ti to nećeš doživjeti. Nećeš bito ondje gdje će se stvari ponovo početi događati – reče.

– Nemoj biti toliko siguran – odgovori Nevada.

Nevada je i dalje pažljivo pratio svaku kretnju odmetnika. Tražio je pogodan trenutak. Pogodan za sebe.

Clint se pomalo opustio, ali je Dude budno pazio na Nevadu. Bila bi velika pogreška sada nešto pokušavati. Dude je bio spreman na sve.

– Što ćemo s njim? – upita Clint. – Mislim, nakon što dobi je ono što zaslužuje... – reče i nasmije se.

– Povest ćemo ga u brda – odgovori Richardson.

Odmetnik ga pogleda.

– Pa zašto bi ga, dovraga, vodili tamo gore? – zbunjeno zapita Clint.

– Cooper ne želi nikakve neprilike ovdje u naselju. Tvrdi da bi se ljudi uplašili i ne bi više zastajali da otpočinu na putu. Odvest ćemo gospodina Lacya u brda, iskopati mu rupu i zatrpati ga stijenama. Neće biti nikakvih dodatnih pitanja – objasni Richardson.

– Ali kako onda nisu obratili pažnju na gužvu koju smo napravili u salunu?

– To je nešto drugo. Kauboji su uvijek puni snage koju moraju negdje utrošiti. Ali ubojstvo je nešto drugo. To bi moglo navući u Coopersville i druge predstavnike zakona. Loš glas rastjerao bi i one koji se dođu odmoriti na putu za Fort ili Prescott.

Cud Richardson na trenutak zastane, pogleda ljude oko sebe i nastavi:

– Mi ćemo, u svakom slučaju, poslušati Coopera. Želim ostati s njim u dobrim odnosima. Dobro je imati mjesto kamo se uvijek možemo skloniti i gdje nas nitko neće ništa pitati.

Richardson pogleda Nevadu.

– Gdje ti je konj? – upita ga.

Nevada ga je mirno gledao. Odlučio je šutjeti. Nakon nekoliko trenutaka ipak se predomislio. To ne bi imalo nikakvog smisla. Želio je pobjeći, a to bi mu bilo mnogo lakše ako bi imao i konja. I to ne bilo kakvog, već svoga kojega poznaje i u kojega ima povjerenja.

– Privezao sam ga u ambaru, nedaleko od saluna – odgovori.

Dude se okrene i pogleda niskog čovjeka kojega je Richardson zvao Drawson. Zajedno izadoše iz straćare.

Cud ih je ispratio pogledom, a onda dugim koracima uđe dublje u sobicu.

Naslonio se na trošan drveni zid i oštro zagledao u Nevadu.

Bio je čvršći, žilaviji i mnogo opasniji protivnik od svog brata Eda. Nedostajala mu je i Edova ugladenost i pristojnost. Nije

bio ni toliko privlačan muškarac kao što mu je bio brat i nije lako sklapao poznanstva. Ed Richardson je bio zgodan i družljiv čovjek kojemu su ljudi rado vjerovali, a žene ga voljele.

Cud Richardson nije imao ni jednu bratovu vrlinu. Bio je surov i bezobziran. Okrutnost mu se vidjela u očima i dubokim borama oko tvrdo skupljenih usana. Zajedničko im je bilo jedino to što su bili na pogrešnoj strani zakona.

Pred trošnom kućicom začuje se zvuk konjskih kopita. Richardson se tromo pomakne prema izlazu i pogleda van. Zatim se vrati i reče:

– Ovdje sam! krenimo!

Clint uperi revolver u Nevada i grubo ga gurne.

Nevada polako ustane s klupe i protegne noge. zatim sporim korakom krene prema izlazu. Mirno prođe pokraj Richardsona, ne pogledavši ga. U tišini pride Dudeu koji je držao uzde njegovog konja i pruži ruku. Dude mu oprezno preda uzde, pažljivo ga gledajući. Nevada se lagano vine u sedlo.

– Ima li pušku – upita Cud stojeći u sjeni.

– Pogledali smo – odgovori Drawson, češkajući se po glavi.

– Nema je. Čini se da vjeruje samo revolveru.

– A što je u tim bisagama? Unutra bi mogao biti još neki revolver.

– Ništa drugo osim mnogo hrane.

– Ne bi bilo mnogo razlike i da ima nešto u njima. – reče vođa odmetnika. – Evo ti malo konopca, Dude. Zaveži mu ruke iza leđa.

Odmetnik u iznošenom kožnom kaputiću pride Richardsonu i uzme komad kožne vezice. Zatim pogleda Nevada.

– Čuo si ga – reče mu. – stavi ruke na leđa.

Nevada slegne ramenima i učini kako mu je bilo naređeno. Osjeti kako mu se kožna uzica zasijeca u meso. Pokušao je držati šake na što većoj udaljenosti jednu od druge.

– Nemoj to raditi – prasne Dude. – Nećeš me prevariti na taj način.

Richardson se nasmije.

– Što on to pokušava? Možda drži razmaknute šake? – smijao se i dalje vođa. – Gospodin Lacy se očito namjerava osloboditi našeg društva na vrlo proziran način.

– Da, pokušava – procijedi Dude kroz zube. – Na njegovu žalost, nema u tome uspjeha.

Nevada osjeti čvrsto stezanje kožne uzice. Ruke su mu bile čvrsto vezan jedna uz drugu. Dude je dobro obavio svoj posao.

– Sada ćeš biti miran – reče Dude.

– Slažem se, dobro si ga stegnuo – potvrdi Richardson.

– Krenimo, vrijeme je! – naredi i pođe prema svom konju.

– Možda bismo trebali uzeti i nešto hrane sa sobom? – upita Drawson. – Potrajat će to dok sve ne završimo gore u brdima.

– Pa da, moramo i mi od nečeg živjeti – potvrdi Richardson. – Nisi li rekao da ovaj ima nešto hrane u svojim bisagama?

– Ima, ali malo. Neće biti dosta za sve nas.

– Podijelit ćemo to što ima.

Krenimo! — naredi Cud i podbode konja.

Clint krene za njim. Netko, Dude ili Drawson, lagano udari Nevadinog konja po sapima. On je trebao da bude slijedeći u redu. Njih dvojica krenuše na začelju.

Na kraju ulice krenuše desno.

U salunu je opet bilo bučno. Netko je ponovno lupao po klaviru. Cooper je i dalje dobro zarađivao na svojim muštrijama.

— Nije mi drago što odlazimo — nadjača Clintov glas galamu što je dopirala i mekan zvuk kopita.

Jim Lacy Nevada je to jedva čuo. Oštar bol prošao mu je tijelom. Najednom osjeti da je uzica kojom su mu vezane ruke nešto labavija. Možda je ipak imao malo sreće. Dude nije bio toliko iskusan kauboj kao što se pokušavao prikazati. Kožnu uzicu vezao je običnim čvorom.

— Kakva divna pogreška! — pomislio je Nevada.

IX

— Što se to priča o hrani, Drowsone? — zapita Clint. — Ja sam poprilično gladan. Sam sebi sličim na vuka.

Clint naglo umukne kad se Richardson okrenuo u sedlu, nepomična lica.

— Bolje da to odmah raščistimo — hladno mu je rekao voda jahača. — Ako se želiš vratiti u Cooperov salun, nitko te neće zadržavati. Samo zapamti! Kad ti bude dosta takve zabave, nemoj me ponovo tražiti. Nađi nekog drugog!

— Ostajem — nesigurnim

glasom odgovori Clint. — Sve što sam rekao bilo je...

Cud Richardson ga presiječe pogledom.

Clint naglo ušuti.

Namjestivši se ugodnije u sedlu, Richardson nastavi istim ritmom jahanja.

Nevada je uporno pokušavao što više olabaviti kožnu uzicu oko svojih zglobova. Morao je to polako i oprezno raditi jer su Dude i Drawson jahali iza njega. Bilo bi prilično loše ako bi zamijetili što namjerava.

Uzica je polako popuštala. U jednom je trenutku osjetio da može izvući obje ruke. Uspio se osloboditi, ali je ruke i dalje držao u istom položaju. Nije još bilo vrijeme za bijeg.

Upravo su prelazili prilično uzak prijevoj.

Bilo bi lako skotrljati se niz njegovu stranu, ali nije se imao gdje sakriti. U blizini nije bilo drveća ni grmlja.

Vrlo lako bi ga otkrili, ranili, a možda i ubili.

Ubrzano je prekapao po sjećanju, nastojeći se prisjetiti ovog područja. Bio je siguran da se pola kilometra ispred njih nalazi šuma. Put je prolazio uz nju i s malo sreće mogao bi pobjeći. U mraku i gustoj šumi lako bi se sakrio. Najednom se prisjeti i položaja šume. Nalazila se nekoliko metara od puta, ali na vrlo strmoj nizbrdici. Bit će vrlo opasno za konja galopirati po mraku niz oštre stijene. Možda bi to njegov konj ipak mogao. Izdrži li bez povrede, bit će spašeni obojica.

Ali što onda kad se dokopa šume? Što onda? Bez oružja se nije mogao suprotstaviti odmet-

nicima. Mogao je samo bježati i opet bježati. Kamo?

Nevada je znao da ga ovakav način razmišljanja neće daleko odvesti. Odluči srediti misli i napraviti dobar plan za bijeg. Zasada mu se nije žurilo.

Ponovo pažljivo razmisli o šumi. To je bila više šumica nego šuma. Bila je premalena za skrivanje. Vrlo brzo bi ga pronašli, a bez oružja se nije mogao braniti.

U mislima je i dalje pažljivo proučavao put kojim su jahali. Morat će pregaziti i malu rijeku koja se probijala dnom širokog usjeka. Na jednom je mjestu bio i veliki vodeni nanos pijeska. Ako iznenadi odmetnike i preko nanosa brzo stigne na drugu stranu rijeke, mogao bi se sakriti u velikim stijenama. Tu je već počinjala planina u kojoj je bilo mnogo lakše naći skrovište nego u šumi.

Ali što nakon toga?

Nevada se promeškolji u sedlu. Odluku što će napraviti nakon bijega donijet će poslije. Sada je bilo važno pobjeći i osloboditi se neugodne pratnje. Ugrabiti povoljnu priliku. Iskreno se nadao da će njegov konj izdržati sve zamke brzog galopa u mraku. Vrlo bi lako mogao posrnuti i slomiti nogu. Onda bi sve bilo gotovo još prije no što bi počelo.

Počeo je lagano usporavati konja. Mora malo više izbjeći Drowsonovoj pažnji. To, nažalost, nije mogao učiniti i s Dudeom. Bit će mu potrebno mnogo sreće. Računao je na Dudeovu mladost i neiskustvo.

— Žutokljunac bi morao biti iznenađen i usporen u svojoj re-

akciji — razmišljao je Nevada. — Tada bih dobio na vremenu prije no što počnu pucati za mnom. Mrak i škrt mjesecina su mi i neprijatelji i saveznici.

Postalo mu je jasno da mora pobjeći prije dolaska na strmi put koji se spuštao k rječici. Nikako poslije.

No morao je biti blizu tog uskog vodenog korita. Nije se smio upustiti u predugačku trku do vodenog nanosa i nakon toga prijeći u planinu. Morao je krenuti iznenada, naglo i bez ikakvog znaka koji bi odmetnici mogli zamijeniti. Podbosti konja i što brže sjuriti niz strminu do rijeke, odmah pronaći pješćanu izbočinu i preko nje se dokopati visokih stijena na drugoj strani.

Nevada se potpuno usredotočio na svoj plan, ponavljajući ga u mislima i tražeći mu slaba mjesta. Bilo ih je mnogo, ali s malo sreće...

Neupadljivo je promatrao okolicu, pokušavajući odrediti udaljenost do rijeke. Zamijetio je veliko cedrovo drvo koje se nagnulo nad putom. Iza njega je bila velika gomila stijena.

Još jedan detalj pomogne mu u prepoznavanju puta kojim su jahali. Ovo mu stablo potvrdi slutnje da je usjek već vrlo blizu. Još malo i trebalo bi da nađu na strminu. A onda...

Nevada se ponovo premjesti u sedlu. Krv mu je ubrzano kolala tijelom. Pokušavao se smiriti i pripremiti na ono što ga čeka.

Pogledom je potražio Drowsona i pokušao ocijeniti udaljenost do njega.

Odmetnik je jahao nekoliko metara ispred Nevade.

— Šteta što mi je na lijevoj strani — nastavio je Nevada ni-
jemi razgovor sam sa sobom. —
Bilo bi bolje da mi je s desne
strane. Tada između mene i str-
mine prema rijeci ne bi bilo ni-
koga.

Još jednom pokušava detaljno
proučiti svoj budući bijeg.

— Ne, griješim, bolje da mi je
Drowson s lijeve strane — na-
stavi razmišljati. — Možda ga
uspijem povući iz sedla kad
projurim pokraj njega. To bi
izazvalo pometnju i odgodilo
upotrebu oružja. Da slučajno ja-
še s moje desne strane, mogao
bi odmah upotrijebiti revolver i
pucati za mnom. Ovako je ipak
bolje — zaključi Nevada.

Dude mu je zadavao najviše
muke. Jahao je iza njega i bud-
no motrio na svaku njegovu
kretnju. Čim zamijeti da se ne-
što događa, moći će odmah re-
agirati. S toga mjesta on bi mu
mogao biti laka meta.

Sasvim neupadljivo Nevada
pogne glavu i okrene se malo
unatrag. Dude je ukočeno jahao
iza njega, ne skidajući pogled s
njegovih leđa. Na škrtoj mjese-
čini lice mu je izgledalo kao
skamenjeno.

Nevada izoštri pogled prema
naprijed. Pred njima je bilo još
dvadestak, još tridesetak meta-
ra puta, a onda je put nestajao.
Znači, strmina je blizu i put se
uskoro obrušavao. Nevada pro-
motri tlo. Bilo je pokriveno rijet-
kim, većim ili manjim žbunjem.

Nevada napne sve mišiće u ti-
jelu. Ruke neupadljivo okrene u
zglobovima. Kožna uzica više
nije bila prepreka.

U djeliću sekunde Nevada još
jednom pogleda Dudea.

Držao se podjednako ukoče-
no i zurio u njegova leđa. Na če-
lu skupine su i dalje bili Cud
Richardson i Clint. Njihali su se
u svojim sedlima slijedeći ritam
jahanja.

Je li njegov trenutak nastupio
upravo sada?

Ili nikad više?

Nevada naglo oslobodi ruke i
zgrabi uzde svog konja. Nemi-
losrdno ga podbode. Konj je re-
agirao odmah. Krenuo je naglo,
kao da je znao koliko toga ovisi
o njemu.

U trenutku je bio poravnan s
Drowsonovim konjem.

Nevada ispruži ruku i zgrabi
ovratnik odmetnikovog kaputi-
ća. Naglo ga povuče prema do-
lje.

Drowson, iznenađen napä-
dom, pokušava se uhvatiti za ja-
buku sedla. Trzaj je bio snažan i
on je promaši. Teško je pao na
tlo. Njegovi povici i mukli udar
tijela oživješe noćnu tišinu.

Idućeg trenutka Nevadin
konj već je postizao punu brzi-
nu jahanja. Nevada je odmicao
osvrćući se.

Trenutak iznenađenja je pro-
šao. Brzi pucnji proparaše noć.
Richardson, Clint i dude shvati-
li su što se događa.

Nevada polegne uz vrat ko-
nja. Zahvaljivao je u mislima
njegovoj snazi, nijemo ga bo-
dreći da ustraje. Konj je sigurno
i snažno grabio prema strmini.

— Clinte, za njim! — zaurla
Richardson i podbode svog ko-
nja.

Vododerina se pojavila pred
Nevadom brže no što je očeki-
vao. Konj nije oklijevao. Ne

smanjujući galop počeo je kliziti na sve četiri noge. Na trenutak je izgubio ravnotežu i zastao, a onda je nesmanjenom brzinom krenuo dalje.

Nevada ga usmjeri na desnu stranu. Pokušavao je nazreti u tmini obalu rječice. Koliko još? Dvadeset, trideset metara? Je li pogriješio u procjeni?

Začuo je ubrzani topot konjskih kopita iza sebe. Jedan od odmetnika brzo se spuštao za njim. Bio mu je neugodno blizu.

Meci ponovo zaparaše tišinu. Zabijali su se iza Nevade. Odmetnici nisu mogli točno utvrditi gdje je Nevada. Tama mu je sada bila saveznik.

Jahanje se odužilo.

Pedeset metara do rječice!

Pogriješio je u procjeni, znači!

Nevada se gorko osmijehne. Bio je ovo dobar pokušaj koji je gotovo uspio.

No tada najednom ugleda rječicu. Dug uzdah olakšanja izađe iz njegovih poluotvorenih usta.

Usmjeri konja prema spasonosnoj vodi. Nije više bilo vremena da traži pješčani nanos. U punoj su brzini on i konj uletjeli u vodu.

Ali se konj oklizne i izgubi ravnotežu. Snažno je kopao prednjim nogama pokušavajući pronaći tvrdo tlo. Uspio je i krenuo dublje u rijeku.

Nevada osjeti mekanu podlogu. Pješčani nanos! Konj je lagano grabio po riječnom nanosu prema drugoj obali.

Na slabom svjetlu mjesecima ugledao je gusto šiblje na drugoj strani. Ne usporavajući, konj i njegov jahač uletješe u šikaru. Bilo je to podjednako opa-

sno jer je ona mogla kriti mnoge rupe u kojima bi konj lako slomio nogu. Riskirali su.

Glasovi iz mraka dopirali su i dalje.

— Uvukao se ovdje negdje!

— Gdje? — bijesno je urlao Richardson.

— Ovdje! Prešao je preko pješčanog nanosa! — Slijedi ga, proklet bio! Prijedi rijeku i slijedi ga. Pokušat ćemo okružiti taj dio!

— Pokušavam šefe, pokušavam — odvrati Clint, urlajući kao Richardson. — Ali ovaj moj prokleti konj se boji vode.

Nevada je jahao punom brzinom kroz šiblje. Udaralo ga je sa svih strana, no podjednako ga je i štitilo od pogleda odmetnika. Još malo i doći će do stijena. Bio je u podnožju ogromne planine.

Imao je veliku prednost pred Richardsonom i ostalima. Trebat će im desetak minuta da pronađu pješčani nanos kako bi lakše prešli rječicu. Clint će vjerojatno morati i sjašiti, te povesti konja za uzde.

Hitno je morao odlučiti što dalje. Nije mogao skrenuti lijevo u ravnicu jer bi se opet susreo s odmetnicima. Nije mogao ni ići ravno, u planinu. Izgubio bi se među visokim borovima, gustim grmljem i stijenama. Osjećao se bespomoćnim bez revolvera.

Jedino ako postoji put kroz planinu...

Osjetio je tvrdu kamenitu podlogu pod kopitima konja. Bio je u podnožju planine. Počeo je pažljivo tragati za kakvom stazom ili puteljkom. Velike granitne stijene, mutno sja-

jeći na slaboj mjesecini, nisu ulijevale povjerenje.

Ubrzo začuje i topot kopita. Odmetnici su prešli rijeku. Sva četvornica su bili zajedno. Jedino ga je ohrabrivalo to što ga nisu mogli vidjeti. Nevada je bio siguran u to. Nisu mogli znati ni kamo je krenuo — je li se sakrio u šiblju ili krenuo u planinu.

Nevada je usporio ubitačni galop svog konja. Jahao je dalje ubrzanim kosom. Najednom stane.

Gotovo kilometar ispred njega pojavila su se treperava svjetla što su sjala u mraku. Sigurno je to Coopersville.

Nevada tiho opsuje shvativši položaj u kojem se nalazio. Prijeteci obronci planine nisu djelovali gostoljubivo, a pred njim se nalazio mali, zabačeni i neprijateljski Coopersville.

Iznenada donese odluku.

Zaputio je svog konja ravno prema treperavim svjetlima. Brzo su jahali ostavljajući iza sebe zlokoban zvuk kopita odmetničkih konja.

Nevada je znao da je sukob neizbježan, bilo je samo pitanje vremena. Izabrao je odlazak u naselje jer mu se činilo prihvatljivijim kao mjesto obračuna. Osim toga trebao mu je i revolver. Mnogo prije će ga nabaviti u Coopersvilleu nego u planini.

Jahač i njegov konj opet su bježali kroz noć.

X

Richardson i njegovi odmetnici shvatili su Nevadine namjere. Izgubili su mnogo vreme-

na prelazeći rječicu i tražeći ga u šiblju.

Sada su ga pratili na velikoj udaljenosti.

Nevada se približio prvim daščarama naselja.

Odmetnici su ga zasuli kišom metaka, ali ni jedan nije stigao do njega. Bio je predaleko i izvan dometa revolverskih metaka.

— Sva sreća što se nisu sjetili pušaka — pomislio je Nevada.

— Možda ih nisu ni imali!

Ujahao je u Coopersville ponovo sa stražnje strane.

Ambar u kojem je prvi put ostavio konja nalazio mu se s lijeve strane. Nije obraćao pažnju na nj.

Bio je siguran da će ga prvo potražiti baš tu.

Dojahao je do saluna.

Buka u njemu nije jenjavala. Odahnuo je shvativši da nitko od posjetilaca nije čuo pucnjeve.

Nepisano je pravilo da svatko tko začuje pucnjeve odmah i izađe na ulicu da pogleda što se zbiva.

Nevada laganim kasom obiđe dvokatnicu i izađe na glavnu ulicu u naselju. Pred njim je stajala daščara u kojoj je bio zatočen. Tu je prvi put i ugledao Cuda Richardsona.

Sjahao je u mračnom i uskom prolazu između svog prijašnjeg zatvora i susjedne, podjednako trošne kućice. Privezao je konja i pognuvši se dotrčao do glavne ulice.

Oprezno je izvirio.

Na vidiku nije bilo nikoga. Vratio se u uski prolaz, obišao daščaru i s lakoćom se popeo na njen trošan krov.

Trulo je drvo pucketalo i škripalo pod njegovom težinom. Svaki se trenutak krov mogao urušiti.

Nevada je oprezno koraćao držeći se ruba krova. Na tom su se mjestu daske oslanjale na zid i bile nešto čvršće. Na prednjem kraju krova je legao i otpuzao na nadstrešnicu. Bila je oko dva i pol metra iznad zemlje i imala dobar pregled glavne ulice.

Na ulici je sve bilo mirno.

Izoštrivši pogled, pretraživao je konje koji su bili privezani pred salunom. Tražio je pušku.

Na škrtoj mjesečini bilo je vrlo teško zamijetiti kakav kundak. Činilo se kao da ih i nema.

Kauboji i rančeri obično su ostavljali svoje puške u navlakama na sedlu kad bi ulazili u salun. Ovdje to očito nije bio običaj.

Nevadi se na trenutak učini kao da je sve protiv njega. No nije smio izgubiti nadu. Morat će pretražiti ove konje čim shvati Richardsonove namjere.

Osvrćući se u potrazi za kakvim rješenjem, zamijeti na drugom kraju ulice još jednu štalu. Nekoliko je konja bilo privezano i pred njom.

— Vjerojatno ih još ima i unutra — pomisli. — U salunu je previše ljudi za tako mali broj konja. Valjda ću uspjeti na nekome od njih pronaći pušku.

Tada mu pažnju privuče kako se nečija sjena tiho šuljala uza zid saluna. Došavši do kraja zida, sjena je zastala, a onda zakoraćila na ulicu.

Cud Richardson!

Bio je sâm.

To je značilo da su se odvojili

i da se svatko od njih sâm prikrada. Pažljivo su istraživali svaki kutak naselja i približavali se središtu.

Stezali su obruč tražeći svoju žrtvu.

Nevada se gorko osmijehne. Nije bilo ugodno osjećati se poput plijena koji se u svakom trenutku može ubiti. Nešto mu je ipak išlo u prilog — poznavao je način njihovog razmišljanja i mogao predvidjeti njihov slijedeći potez.

Cud Richardson se ponovo povukao u sjenu. Uskoro ga je Nevada opet ugledao s druge strane salunskog trijema. Napravio je nekoliko opreznih koraka, držeći leđa okrenuta zidu. Zastao je i čekao.

Odmetnici su znali da je Nevada ovdje.

Nevada je pak znao da će se prije ili poslije morati pokrenuti, pokazati se i sukobiti s njima. To su i čekali. Cud Richardson je odlučio završiti svoj započeti posao.

— Neće biti baš tako lako, moja gospodo — promrmľjao je Jim Lacy Nevada sebi u bradu.

Drowson i ostali vjerojatno su negdje u blizini. Šuljaju se s revolverima u ruci i trzaju na svaki šum. Opkoljavaju ga, sigurni u svoju nadomć. Bilo je samo pitanje vremena kad će netko od njih naići na Nevadinog konja.

Odvedu li ga, morat će se poslužiti tuđom životinjom. Nevada nije bilo prvi put da razmišľja o tome da uzme nečijeg konja. I prije je znao, kad je bio u opasnosti, ukrasti prvog koji mu se našao pri ruci. No za razliku od pravih kradljivaca, uvijek bi ko-

nja vratio vlasniku, plativši neplaniranu posudbu.

Richardson je i dalje stajao u mraku salunskog trijema.

Klavirska svirka, pjevanje bez mnog sluha, povici, smijeh i povremeno razbijanje stolica ili obaranje stola – bili su jedini zvukovi u noćnoj tišini naselja.

– Bilo bi najbolje – razmišljao je Nevada ležeći na krovu – pričekati da se svi odmetnici ponovo sakupe. Sigurno će doći izvijestiti svog vođu da ga nisu uspjeli pronaći. Tada bi trebalo napustiti krov, prikrasti se konju i pobjeći. Bit će ponovo prilike – neki drugi dan i neko drugo vrijeme – da sredi račun s Cudom Richardsonom.

No Nevada odmahne glavom i napusti ovo razmišljanje. To nije bio njegov način rješavanja problema.

Čovjek s kojim je trebalo srediti stvari bio je ovdje, udaljen svega nekoliko metara.

– Cude! – oprezan tihi glas dopre s Nevadine desne strane.

Nevada zaustavi dah i potpuno se umiri.

Drowson je stajao na trijemu kuće koja se oslanjala na zid Nevadinog skrovišta.

– Ovdje sam – odgovori Cud. – ima li kakvog znaka?

– Nikakvog! – odvrati Drowson.

Izašao je na ulicu i Nevada ga je mogao sasvim dobro vidjeti.

– Što misliš je li možda nastavio put? – upita svog vođu.

– Možda je krenuo za Prescott ili Fort?

– Ne, griješiš! On je ovdje, samo se sakrio i pritajio.

– Smiješno je što mu ne mo-

žemo pronaći konja – nastavi tihim glasom Drowson.

– Lacy je pametan i snalažljiv. Dobro ga je sakrio.

Na kraju ulice ukaže se visoki lik. Bio je to Clint. Sigurnim je korakom došetao do Richardsona i Drowsona.

– Nema ga nigdje – ravnodušno reče.

Nekoliko je trenutaka vlada la tišina.

– Ako je ovdje, jedna je stvar potpuno jasna – reče Richardson glasom punim pritajenog bijesa. – On sigurno prokleta dobro zna gdje smo mi, a mi ne znamo gdje je on. Šepureći se poput pauna, pametni moj Clinte, veoma si mu lijepo pokazao gdje smo.

– Ne vidim tu nekakav problem – odgovori Clint. – On naprosto nije ovdje. Mislim da je podvio rep i bježi kući.

– Pogrešno misliš. Lacy nikad ne bi pobjegao. Jesi li negdje vidio Dudea?

– Nisam, ali će i on uskoro biti ovdje – polako odgovori Clint, ljutit zbog Richardsonovog prijekora. – Jesi li još bijesan na Dudea, Cude?

– Naravno da sam bijesan! Kako ga je samo svezao! – odgovori Cud.

– Lacy je sigurno imao nož skriven u rukavu!

– Možda.... – reče zamišljeno Cud. – Lacy nam je pobjegao, a mi smo ponovno na početku.

Drowson skine šešir i počeo se po glavi.

– Hoćeš li Dudea otjerati?

– Nisam još odlučio. Opasno je imati oko sebe žutokljunce poput njega. Znam da se trudi... ali pogreške koje on radi

mogu nas sve stajati života — odvrati Cud i pogleda okolo. — Nije li ono Dude? Čini se da dolazi.

Na trenutak zavlada tišina, a onda Drowson reče:

— Da, to je on.

I pozove ga:

— Ovamo, Dude!

Dude im se približi i reče:

— Nisam imao sreće.

— Ni mi — odgovori Clint. — Siguran sam da je otišao. Ovo je malo naselje za uspješno skrivanje. Osim toga, gdje je sakrio konja, ako je i ostao ovdje?

— Možda imaš pravo — zamišljeno će Richardson. — Možda je zaista nastavio put.

Drowson ponovo skine šešir i počese glavu.

— Mislio sam da si rekao...

— Razmišljao sam — prekine ga Cud. — Možda Lacy i nije takav junak kako se priča. Možda sam se i ja prevario.

Richardson na trenutak zastane, pa opet reče:

— Hajde, pustimo sve to! Idemo nešto popiti. Clinte, ti si i gladan, zar ne?

— Naravno — spremno odgovori visoki odmetnik.

— Dobro! Hajdemo onda!

Smiješeći se, Nevada je promatrao četvoricu odmetnika kako bučno ulaze u salun. U istom trenu ih je izgubio iz vida jer se od dima u salunu nije ništa vidjelo.

Cud Richardson nije mogao prevariti iskusnog borca kakav je bio Nevada. Prividni odustanak šefa bande od potrage nije ga mogao obmanuti. Nevada se nijemo smijao njegovom prozirnom triku i predstavi koju je izveo ulazeći u salun.

Cud je vrlo dobro znao da ih Nevada sigurno promatra i sluša, negdje dobro sakriven, zato je pokušao sa starim načinom obmane.

Nevada tiho otpuže do kraja krova i meko skoči na zemlju. Imao je na raspolaganju samo nekoliko minuta da nešto poduzme. Richardson i ostali vjerojatno su već izlazili kroz stražnja vrata na salunu. Uskoro će se kradomice vratiti na ulicu.

Razmišljao je koju štalu da odabere u potrazi za puškom. Možda bi mogao pregledati i konje pred salunom?

Odlučio se za onu drugu štalu u kojoj još nije bio.

Pognuto je potrčao uz zidove drvenih kuća. Trudio se da bude što tiši. Birao je što mračnije dijelove trulih nadstrešnica i osluškivao zvukove.

Štala je bila na samom kraju ulice.

Vrata su bila otvorena i on oprezno uđe. Nekoliko je trenutaka privikavao oči na tamu. Ugledao je pet ili šest još uvijek osedlanih konja. Svaki je bio u svom pregratku.

U prvom pregratku nije imao sreće. Navlaka za pušku bila je prazna. Isto je bilo i u slijedećem. Tek kod trećeg konja nađe ono što je tražio — pušku. Lagano ju je izvukao iz navlake, ne želeći uplašiti životinju, te se povukao u stranu.

Puška je bila stara spenserića. Rđa je već načela cijev, a nišan je bio slomljen. Usprkos tome još je uvijek bila dobra. Pregledao je i ostala sedla, ali ništa nije našao.

Nevada je ipak odahnuo s olakšanjem. Osjećao se bolje s

oružjem u ruci. Stara spenseri-
ca korisno će poslužiti. Prebro-
jio je metke. Bilo ih je pet.

Raspoloženje mu se popravilo. Oprezno je izašao na ulicu i odlučio prijeći na istu stranu gdje su i odmetnici. Koristeći tamu, došao je do ugla štale i pogledao niz ulicu. Nikoga nije bilo na vidiku. Znao je da ta prividna pustoš ništa ne znači. Odmetnici su sigurno zauzeli svoja mjesta i pripremili se na čekanje.

Morao je riskirati. Čvrsto je vjerovao da će imati više prilike na drugoj strani ulice.

Pognut što je mogao više, naglo je istrčao na prašnjavu ulicu i brzo utrčao u duboku mračnu sjenu velikog grma na drugoj strani. Sve je ostalo mirno. Čini se da ga nitko nije zamijetio.

Možda su Richardson i njegovi još uvijek bili u salunu.

Još uvijek pognut, Nevada se kretao naprijed. Zaštićen tamom, nečujno je hodao držeći se trošnih zidova. Na trenutak je zastao gledajući okolo, ali nikoga nije zamijetio. I dalje je vladala tišina.

— Bravo, Lacy! Vidi ti njega!
— začuje se odjednom nečiji glas.

Clint iskorači iz mraka.

— Da se nisi maknuo! Jedna pogrešna kretnja i više te nema
— podrugljivo reče Nevada.

XI

Reakcija Jima Lacya Nevada bila je neočekivana i brza. Poskočio je i bacio se na lijevu stranu.

Prvi je metak iz Clintovog re-

volvera zaparao tišinu kad je Nevada dotaknuo zemlju i ot-
kotrljao se dublje u tamu. Metak se zabio u drvo iznad Nevada-
dine glave.

Tada se oglasila stara spenseri-
ca.

Clintovo se lice ukočilo, a usta otvorila. Ramena su mu se skupila i posljednjom je snagom još jednom pritisnuo obarač revolvera. Metak se zabio u zemlju ispred njegovih nogu. Nijemo je pao na tlo.

Nevada se još dublje povukao u mrak. Znao je da su meci privukli pažnju ostalih odmetnika.

— To je bio Clint! Našao ga je!
— dopre nečiji uzvik do Nevada, došavši iz prolaza na drugoj strani ulice.

Ljudi su počeli izlaziti iz saluna pitajući se što se to događa.

Nevada je još uvijek ležao na trbuhu ispod malog grma. Očima je pretraživao tamu ne bi li negdje ugledao Richardsona, Duda ili Drowsona.

Nešto se pomaklo pokraj starog ambara.

— Richardson! — pomislio je Nevada.

U istom trenutku se podigne i utrči u sjenu salunske zgrade.

Odmah se oglasio i nečiji revolver s druge strane ulice. Nevada je osjetio kako mu je metak prošao u opasnoj blizini ruke. Naglo se okrenuo i odgovorio iz svojeg oružja. Gadao je u pravcu gdje je zamijetio slabi bljesak koji je nastao u trenutku kad je metak izletio iz cijevi.

Nastavio je trčati, naglo skrenuvši na ulicu.

— Eno ga tamo! — viknuo je netko na salunskom trijemu.

Kroz noć se ponovo razlegne kiša pucnjava.

Nevada se nije obazirao na to.

Želio je Cuda Richardsona. Bio je siguran da ga je vidio pored starog ambara.

Pretrčavši ulicu, bacio se u gustu tamu prolaza između ambara i susjedne kuće.

— Ako Richardson i jest ovdje — razmišljao je Nevada — bilo bi pravo samoubojstvo prići mu s ulične strane. Moram pokušati s leđa.

Oprezno hodajući uz trošni drveni zid ambara, čvrsto je držao puško spreman za obračun.

Osvrnuo se i ugledao nečiju spodobu pokraj grma na drugoj strani ulice. Pokušao je vidjeti tko je to.

Bio je to Drowson.

Nevada nastavi koračati prema kraju daščare. Na njenom uglu zastane, a onda se naglo otkotrlja dalje od zida.

Nečiji se revolver ponovo oglasi, ali daleko od Nevade. Jim Lacy se zbunjeno okrene i pogleda niz ulicu.

S vrata trošne daščare mahao mu je revolverom Dude.

Drowson je klečao u prašini, držeći se za grudi. Lagano je pao, dodirnuvši zemlju glavom.

— Želio te ubiti s leđa — dovikne Dude. Nevadi.

Nevada je zurio u čovjeka u iznošenom kožnom kaputiću.

— Nisi valjda... — zastane u pola rečenice Nevada.

Dude kimne glavom.

— Hvataj! — reče Nevadi i dobaci mu njegov revolver. — Vjerojatno se s njim bolje snalaziš nego s tom starom puškom.

Nevada spretno uhvati revol-

ver i odloži spensericu. Još uvijek mu ništa nije bilo jasno. Zar je Dude na njegovoj strani?

— Ne znam što se ovdje zapravo događa, ali dužan sam ti veliku uslugu, Dude.

— O tome ćemo poslije — odmahne mladić rukom. — Obojica želimo Richardsona. Ja bih ga želio živoga!

— Nemoj računati na to — odgovori Nevada. — Ja ću pokušati sa stražnje strane ambara. Ti...

— Pazit ću na prednji izlaz — presiječe ga Dude. — Sretno!

Nevada je požurio, pregledavajući istodobno revolver. Želio se uvjeriti je li napunjen.

Još je uvijek bio iznenađen ovom promjenom.

— Možda je sve to varka — pomislio je u jednom trenutku.

— Možda me žele namamiti u zamku!

Njegov je revolver kazivao da je to nemoguće. Bio je pun i ispravan. Dude mu sigurno ne bi dao oružje ako ga je želio prevariti.

— Možda je Dude ipak nekakav čuvar zakona. Želio je Richardsona živoga — razmišljao je dalje Nevada. — Cud se sigurno neće dati uhvatiti. To bi i Dude morao znati. Ali vladini ljudi, naprimjer federalni šerif, mogli su imati takve ideje. »Federalci« su uvijek željeli uhvatiti odmetnike žive i privesti ih na sud. Vrlo su se rijetko obračunavali na licu mjesta. To je lijepa zamisao, ali i teško ostvarljiva. Mnogo je mrtvih šerifa to dokazalo.

Nevada se zaustavio i oslušne.

Bio je siguran da je CUP Richardson u blizini.

Odlučio je popeti se na krov i čekati. Odmah zatim odbaci tu zamisao. Bilo bi to nemoguće izvesti u tišini. Škripanje i pucanje krova sigurno bi privuklo Richardsonovu pažnju i stavilo Nevadu na njegovu milost i nemilost.

Najednom ugleda nečiju sjenu.

Priljubio se uza zid i nastavio mačjim korakom prema ulici. Zaustavivši se, napet i s revolverom u ruci, pažljivo je promatrao ugao kuće.

Zalutali trag svjetla iz saluna obasja ruku ljudske spodobe što se šuljala. Bio je to iznošen kožni kaputić.

Ponovo Dude!

Tišinu prekine topot konja.

Dude se naglo okrene i glasno opsuje.

Richardson je bježao iz grada.

— Ja sam iza tebe — reče Nevada izlazeći iz mraka na ulicu.

Nekoliko se ljudi okupilo oko Drowsonovog tijela. Netko je donio i Clintovo tijelo koje je sada ležalo u prašini ispred saluna.

— Čini mi se da nam je Richardson pobjegao — reče Nevada, promatrajući Dudea. — Da li bi mi želio reći tko si ti?

Dude vrati revolver u korice i pruži ruku.

— Ime mi je Drake... Harlan Drake.

Nevada prihvati pruženu ruku.

— Ja sam Jim Lacy.

— Znam — reče Dude smješkajući se. — Čuo sam dosta o tebi u posljednjih nekoliko godina.

— Ništa predobro, pretpostavljam.

— Nije ni strašno — reče Drake. — Znam da često koristiš revolver i da si brz, za mnoge i prebrz.

— Uvijek sam imao dobar razlog za to — odvрати hladno Nevada.

— Ne sumnjam u to.

Nevada pogleda prema salunu.

Dva su tijela ležala na trijemu.

Kroz okupljene ljude probijao se barmen. Na trenutak je zastao i zagledao se u mrtve odmetnike. Dugim je koracima prišao prvom tijelu, podigao ga i odnio iza saluna. Zatim se vratio po drugo.

Čovjek u bijeloj pregači obratio se okupljenim ljudima. Rekao im je nešto što Nevada nije dobro čuo i razumio. Zatim ih je, mašući rukama, pozvao da se vrate u salun. Nekoliko se ljudi odazvalo pozivu.

Jedna manja grupica ostala je po strani i tiho razgovarala. Povremeno su pogledavali prema Nevadi i Harlanu Drakeu.

Nevada ih je zamišljeno promatrao.

— Čini se da Richardson ima ovdje neke prijatelje. Očito im se ne sviđa razvoj situacije — reče.

— Misle da sam ga prevario — odgovori Drake. — To me ne smeta. Hoćemo li krenuti za njegovim tragom?

— To bi značilo igrati po njegovim pravilima. Richardson očekuje da mi odmah krenemo. Čini mi se bolje pričekati jutro i onda krenuti.

Drake se namršti.

– Tada će već imati veliku prednost.

– Ne vjerujem – odvrati Nevada. – Gotovo sam posve siguran da se zaustavio nekoliko kilometara odavde i postavio zasjedu. Sada sjedi u mraku i očekuje da se pojavimo nas dvojica. Ubio bi nas jednog po jednog. Pustimo ga da nas čeka. U međuvremenu, hajdemo nešto pojeti!

– Salun je jedino mjesto. Nevada slegne ramenima.

– Pa?

Drake ga pogleda.

– Čini mi se da nećemo biti dobrodošli.

Nevada se nasmiješi.

– Nikad nisam obraćao pažnju na takve stvari.

Korakne prema salunu, ali se i zaustavi. Okrene se i ozbiljna lica pogleda Drakea.

– Ne mogu se sjetiti tvog odgovora na moje pitanje. Što si ti, zapravo? Štitiš li zakon?

Harlan Drake protrlja bradu.

– Nisam ono što očekuješ. Ja sam iz Pinkertonove agencije – odgovori Drake.

XII

Nevada ga je neko vrijeme šutke promatrao.

– Na neki način – odgovori Drake. – Možda je bolje reći da sam specijalni agent koji radi za vladu. To bi bolje opisalo moj posao.

Obojica su šutjela.

– Zašto? Imaš li nešto protiv detektiva?

Nevada se nasmije.

– Ne, ja nema ništa protiv. Čovjek ima pravo biti što želi. Ali moram priznati da si me

iznenadio. Harlane, pogledajmo što ima za jelo, hoćeš li?

Krenuše prema trijemu saluna.

Nevada uputi izazovan i hladan pogled ljudima koji su tamo stajali.

U salunu je još uvijek bilo mnogo dima, ali i osjetno tiša atmosfera.

Zaputili su se prema osamljenom stolu u kutu prostorije. S njega se pružao dobar pogled na vrata saluna i stubište koje je vodilo na gornji kat.

Nevada izvuče jedan stolac za sebe, a glavom pokaže Drakeu onaj na lijevoj strani.

Tišina ispuni prostoriju.

Lacy mahne rukom prema barmenu. Čovjek im brzo pride i upita:

– Da, gospodine?

– Mi bismo nešto pojeli – odgovori Nevada. – Što imate gotovo?

– Odrezak s mahunama i biskvit.

Nevada pogleda Drakea.

– Je li ti odgovara?

– U redu je!

Barmen se nervozno premještao s noge na nogu.

– Pa... nisam baš siguran da će biti za dvije osobe – reče.

Nevada se polako uspravi i ukruti na stolcu.

– Bolje bi bilo da imate – meko reče. – Želiš li da nas dvojica sami pogledamo što ima u kuhinji?

– Nema potrebe – brzo domjetne čovjek – učinit ću sve što mogu.

Brzo se okrene na peti i naprosto pobjegne od stola. Lacy je neko vrijeme gledao za njim.

– Je li to Cooper? – upita.

— Ne, to nije Cooper — odgovori Drake. — Onaj drugi na kraju šanka je Cooper. Ovoga zovu Cary.

Drake je promatrao Nevadu s poluosmijehom.

— Ne moraš se zalagati za mene. Znam se i sam brinuti o sebi.

— Nisam to ni mislio — odvrati Nevada. — Nevolja je u tome što ja ne volim bijednike. Da nam je otvoreno rekao da za nas nema hrane na ovom mjestu, ne bih mu proturječio. Ali na ovaj način... izvlačeći se i lažući...

— Mnogo sam puta imao sličnih neprilika — nastavi Drake.

— Naučio sam živjeti s tim.

U salun su upravo ulazili ljudi koji su stajali na trijemu. Kretnje su im odavale nervozu, a oči nemir.

Nevada i Drake nijemo su ih promatrali.

— Čini se da je ovo jedan od trenutaka o kojemu smo razgovarali — suho reče Drake.

Nevada ne odgovori. Držao je ruke prekrížene na grudima i promatrao ljude. Čekao je da im se približe.

Grupa je neodlučno stajala nasred saluna, ogledavajući se okolo. Zatim se zapute k stolu za kojim su sjedili Nevada i Drake.

— Nešto vas muči, gospodo? — zapita Nevada.

Volio je nastupiti prvi, znajući da je napad najbolja obrana.

— Ne vi, gospodine — progovori visoki, krupni čovjek u ime svih ostalih, imao je široka ramena i dugu crvenu bradu. — Zanima nas ovaj ljigavac koji sjedi zajedno s vama.

Revolver se istog trenutka nade u Nevadinoj ruci. Druga mu je ruka još uvijek spokojno počivala na grudima.

— Naravno — reče. — Samo naprijed, recite ono što želite. Mene ne smeta.

Nastane tišina.

Jedan iz grupe ljudi se odvaži i reče:

— Ne volimo izdajice. Točnije, ne podnosimo ih — oštro završi i pogleda u Drakea. — Mislio sam da si Cudov prijatelj i čovjek koji zajedno s njim jaše. Ubio si Drowsona. Želimo znati zašto!

— To se vas ne tiče — lijeno reče Drake.

— Moglo bi nas se ticati!

Čovjek iz Pinkertonove agencije okrene glavu.

— Savjetujem vam da sve zaboravite — reče.

Nevada odobravajući kimne.

— Ovo je prilično dobar savjet, gospodo. Preporučujem da ga prihvatite. Lijepo vas molim da se udaljite od stola jer nam čovjek upravo donosi jelo. Obijica smo prilično gladni, a znate da su gladni ljudi neugodni.

Ljudi su se pogledali i nijemo udaljili od stola. Dva tanjura puna hrane stigla su pred Nevadu i Drakea.

— Kavu! — reče Nevada i pogleda Drakea. — Jesu li i ti, prijatelju, za kavu?

— Da, prijala bi mi — odgovori Drake s lijenim osmijehom koji mu je i dalje titrao na usnama.

Nevada položi revolver pokraj tanjura i prione na jelo. Drake mu se pridruži.

Crvenobradi čovjek i njegovo društvo pogledavali su prema

njihovom stolu. Jedan od njih se probije do stola i zagleda u Nevada.

– Čini mi se da te odnekud znam – reče.

Nevada je nastavio jesti.

– Zašto bi to bilo čudno? Upoznao sam toliko ljudi da sam neke smio i zaboraviti.

Čovjek je i dalje stajao pred stolom.

– Jesi li ti Jim Lacy? Poznati revolveraš?

– Da, ja sam Lacy – hladno ga presiječe Nevada.

Salunom se naglo proširi žamor. Ljudi su se pogledavali i došaptavali. Zatim zavlada tišina.

– Vas dvojica radite zajedno? – upita crvenobradi čovjek.

– Može biti – glasio je odgovor.

– Znači, nisam pogriješio kad sam ti prijatelja nazvao lji-gavcem. Obojica ste ubojice koje pucaju u leđa!

Nevada sporo odloži pribor za jelo.

Polako podigne pogled i pot-raži čovjeka koji je to rekao.

– Imaš prevelika usta, crveni – reče pomalo žalosno. – Mogao bi zbog tih usta imati velikih neprilika.

Odnekud se javi nečiji glas:

– Pusti ga, Tome! Ne znaš kako brzo može potegnuti! Ne možeš mu ni vidjeti revolver...

– Njegov je revolver na vidljivom mjestu – nastavio je crvenobradati. – Možda je vas uplašio, ali mene nije! Ja se ne bojim!

– Da si imalo razuman, bio bi uplašen – reče Nevada. – Da te ne smatram budalom, bio

bi mrtav čim si me nazvao onako kako si me nazvao.

Umjesto da mu posluže kao upozorenje, ove su riječi ohrabrile krupnog muškarca. Slegnuo je širokim ramenima.

– Govorim ono što mislim. Niste me uplašili svojim praznim riječima i samohvalom.

– Smiri se, prijatelju – progovori Drake. – Ovaj je čovjek Jim Lacy i sve što si ikad čuo o njemu to je istina. Budi siguran u to.

– Jedino što sam čuo o njemu jest to da rado ubija ljude. Pitam se samo: kako? Je li možda dok su gledali na drugu stranu?

Nevada je gledao u stol ispred sebe. Pokušavao je ne obraćati pažnju na izgovorene riječi, ali je napetost u njemu rasla. Mogla bi izbjeći kontroli.

Ovakve situacije nisu mu bile nove. Događale su mu se i prije. Mnogi su ljudi željeli na ovakav način dokazivati svoju hrabrost i stjecati ugled.

Ovdje je ipak bila mala razlika. Čovjek koji se zvao Tom bio je uvjeren da ima pravo. Vjerojatno je i bio potpuno iskren. Ovo je najgora vrst izazivača – oni koji ne vide dalje od nosa i ništa ne razumiju. Mnoge su takve budale sada mrtve jer su pogrešno procijenile situaciju.

– Makni se, crveni – promrmlja Nevada namještajući se na stolcu. – Ne žlim nikakve neprilike s tobom!

Jednim je okom pažljivo pratio kako im prilazi čovjek koji je nosio lonac vruće kave i dvije šalice.

– Možda se uopće ne želim maknuti odavde – bio je upo-

ran Tom. — Možda je to ono što želim...

Nevada je u trenutku bio na nogama. Ljudi se nisu ni snašli, a već je držao revolver pritisnut o vrat krupnog crvenobradog čovjeka.

— Slušaj me dobro — rekao mu je, čvrsto ga držeći — neću više ponavljati. Makni se, dovraga, od mene i ostani tamo! — rekao mu je tihim, prijetećim glasom.

Čovjek najednom nije više djelovao onako snažan i krupan. Oči su mu se raširile. Bio je ozbiljno preplašen.

— Dobro — uspio je izustiti.

— Čini mi se da sam pogriješio.

— Ovo se tiče i svih ostalih — reče Nevada, ljutito se ogledavajući.

Pustio je uplašenog čovjeka i i oprezno se vratio k stolu. Pogled mu se zaustavi na Cooperu koji je cijelo vrijeme stajao oslonjen na šank.

— Ako ne želiš da nekoga povrijedim u tvom salunu — dobaci mu Nevada oštro — drži ih dalje od mene.

Cooper krene od šanka, ali su se okupljeni ljudi već počeli razilaziti. Prostor oko Nevadinog stola se raščisti.

Jim Lacy Nevada spremi revolver u korice, sjedne i nastavi jesti.

— Na trenutak sam pomislio da je crvenobradi već mrtav čovjek — reče Drake mirno ga promatrajući.

— Takvi ljudi obično tako i završavaju — odgovori Nevada.

— Nikad se ničemu ne nauče. Igraju se s vlastitim životom, dok ih metak ne zaustavi.

— Dao si mu dobar savjet —

primijeti Drake. — Nadaймо se da će ga se pridržavati.

Nevada se sjetno osmjehne.

— Uvijek se iznenadim sam sebi kad napravim kakvo dobro djelo. A i ti bi, Drake, mogao nešto naučiti iz ovoga.

Drake ga upitno pogleda.

— Što to?

— Rekao si da želiš Richardsona živoga. Meni on ne treba živ. Mislim da će se ovo završiti na moj način. Ponekad je nemoguće izbjeći ubijanje.

XIII

Pinkertonov je čovjek neko vrijeme mirno promatrao Nevada. Jedino su mu oči izgovarale jasnu optužbu.

— Zao mi je što to čujem. Meni on treba živ. Potrudit ću se da živ i ostane — reče Drake.

— Nije to tako lako. Ne možeš uhvatiti čovjeka poput Cuda Richardsona bez borbe. U toj će borbi sigurno netko i poginuti — ti ili on.

— Ne vjerujem da mora završiti na taj način — bio je uporan Drake. — Mislim da će pamećan čovjek uvijek prihvatiti priliku da ostane živ. Nitko ne želi umrijeti.

— Ljudi poput njega ne gledaju to na taj način — odgovori mu strpljivo Nevada. Oni žele ostati živi, ali ne pod tvojim uvjetima. Ni jedan odmetnik s kojim sam se dosada susreo nije prihvatio razuman savjet. Uostalom, u sukobu s nekima od njih nikad nemaš dovoljno vremena da im ponudiš predaju.

— Nekoliko se godina bavim ovim poslom — tiho će Drake.

— Još sam uvijek živ.

– Koliko si revolveraša, žilavih poput Cuda Richardsona, dosada upoznao? Mislim na one koji su prije mnogo godina shvatili da su mrtvi i šetajući se zemljom nemaju što izgubiti? Koliko si takvih ljudi uspio privedi žive?

– Moram priznati da ni jedan nije sličio na Cuda Richardsona.

– Jesi li sada shvatio o čemu ti pričam?

Takav tip ljudi jednostavno se ne predaje! Borit ćete se do posljednjeg daha, te ako nisi proketo oprezan, ubit će te posljednjim metkom.

– Nevada se zamisli.

– Sjeti se Drowsona, Drake. Bio sam djelić sekunde neoprezan i Drowson bi me sigurno ubio s leđa. Ipak, tamo si bio ti. Zašto uopće slijediš Cuda?

– Opljačkao je državnu poštu, a i zbog ubojstva. Dvojica njegovih ljudi i on glavni su krivci. Tu dvojicu već smo likvidirali. Na Richardsonovom sam tragu skoro godinu dana.

Drake je nastavio pričati o pljački i ubojstvu. Pratio je Richardsona sve do Meksika. Prije tri mjeseca jedan je Pinkertonov agent javio da se Richardson nalazi u Arizoni i Drake je došao ovamo.

Predstavio se kao žutokljunac s Istoka koji je dolutao u potrazi za dobrom zaradom. Uspio je doprijeti do Cuda i steći njegovo povjerenje. Prvi zajednički zadatak bo mu je ota-
rasiti se Jima Lacya. Cud je želio osvetiti smrt svog brata Eda. Postojao je i drugi razlog – Jim Lacy Nevada je bio velika pre-

preka svim Richardsonovim planovima.

– Čovjek koji te pokušao upozoriti, Cash Burtidge – reče Drake – trebalo je da vodi računa o tome da se dovrše poslovi. Banda bi krala stoku, a on je trebao da pronalazi kupce. Je li Cash bio tvoj prijatelj?

– Više od prijatelja – mrzovoljno odgovori Nevada.

– Bio je simpatičan čovjek – doda Drake.

– Malo smo bili zajedno, ali mi se sviđa. Nije bio od iste vrste ljudi kakvi su Richardson i ostali.

– Na, nije. Cash se upustio u nekoliko mutnih poslova, ali nije bio zao. Bio je više, što bi se reklo, čovjek u sjeni.

– U mom poslu nazivamo ih ljudima od povjerenja – reče Drake.

Nevada se nasmije.

– Da, to bi odgovaralo. Cash je bio baš takav.

Nevada zašuti.

Odsutno je vrtio šalicu za kavu, gledajući u stol.

– Kako si uopće planirao srediti Cuda kad je uvijek bio okružen svojim odmetnicima? Nisi mu valjda namjeravao jednog dana prići i izjaviti da je uhapšen? upita nakon nekog vremena Nevada.

– Bilo je tu dosta poteškoća. Kad sam im se napokon pridružio, počeo sam razmišljati što ću dalje. Zadatak mi je bio uhvatiti ga živoga. Suđenje Cudu dobro bi djelovalo na ostale odmetnike. Kazna također. Željeli smo na njegovom primjeru učvrstiti položaj zakonodavstva i pravde.

Drake zastane u svojoj priči. Zamislio se.

– Imao sam dovoljno vremena – nastavio je. – Čekao sam povoljnu priliku. Namjera da te ubije iz zasjede u Winthorpu uklapala se u moje planove. Taj grad ima, za razliku od ostalih, svog šerifa.

– Da, to je jedini grad na ovom prostoru koji ima šerifa i u kojem se poštuje zakon – primijeti Nevada.

Drake kimne.

– Želio sam nekako spojiti dvije stvari: čovjeka od zakona i zatvor. Richardsona bih onda mogao zadržati u Winthorpu dok mi ne stigne pomoć. Zatim bih ga odveo u Kansas. Plan je bio jednostavan. Izdvojio bih Richardsona i revolverom ga prislio da krene u zatvor. Jedino što sam morao paziti bilo je da njegovih prijatelja nema u blizini. Mislim, kad bih ga jednom stavio iza rešetaka, oni ne bi ni pokušali da mu pomognu, već bi jednostavno pobjegli.

– Možda imaš pravo – prizna Nevada. – Oni bi pomislili da je u pitanju loša sreća i otišli bi svojim putem. Cash ti je, znači, upropastio plan jer je radio ono što je mislio da mora učiniti?

– Da, omogućio ga je – potvrdi Drake. – U Winthorp smo došli ili malo prekasno ili si ti poranio u crkvu. Nije bilo vremena ni za kakav plan. Richardson je želio rasporediti ljude duž cijele ulice, ali nije bilo vremena. Cash je iskoristio prvu priliku i potrčao k crkvi upozoravajući te vikom. Nakon toga nisam mogao više ništa učiniti.

Morao sma čekati novu priliku u nekom drugom gradu.

– Jedna me stvar još uvijek muči. Zašto je Cud Richardson odustao? – zamišljeno reče Nevada. – Zašto nije ostao i dovršio započeto? Ipak sam bio potpuno sam protiv vas!

– Mislio je da će ti se pridružiti veliki broj građana – odgovori Drake. – Predložio je da podvinemo rep i pobjegnemo. Vjerovao je da ćeš nakon sukoba pred crkvom ti krenuti da nas tražiš. To se, uostalom, i dogodilo.

Nevada kimne.

– Cud je znao da ću igrati njegovu igru. Nisam ni imao prevelikog izbora.

Nevada zastane, pa doda:

– Zaboravio sam ti još nešto reći, Drake. Hvala ti što si onako labavo vezao kožnu uzicu oko mojih zglobova.

– Da, malo sam riskirao. Netko od njih se mogao sjetiti da provjeri čvor. Vjerovao sam jedino da su me već prihvatili kao svoga, pa neće posumnjati u moje namjere. – Jesi li poslije imao kakvih neprilika s Richardsonom?

– Dosta je dugo vikao na mene, a i prijetio mi. Ipak, sve je ostalo samo na riječima.

Pinkertonov je čovjek malo oklijevao, a onda nastavio:

– Ti stvarno misliš da nas on čeka negdje izvan grada? Prihvatljivija mi je zamisao da je odjahao do prvo naselja kako bi razmislio što će dalje učiniti.

– On nas sigurno čeka u blizini – uvjeren odgovori Nevada. – Sve je jasno! On zna da sam iza njega, a u tebi je dobio i novog protivnika. Sada sigurno

razmišlja o tvojim razlozima i namjerama. Potpuno je siguran samo u to što ja namjeravam. Prokleta dobro zna da ga neću samo tako pustiti da ode. Uvjeravam te, Richardson nas čeka!

– Morat ću pronaći način da porazgovaram s njim – primijeti Drake.

– Zaboravi na to – grubo ga prekine Nevada. – Nema mogućnosti da ga uhvatiš živoga. Pogotovu sada kad je sve jasno.

– To i sam pretpostavljam, ali dužnost mi je da pokušam.

Drake zastane pažljivo promatrajući Nevadu.

– Zamolio bih te za uslugu, Jime. Znam da te ne mogu nagovoriti i uvjeriti da odustaneš od potjere, ali pruži mi mogućnost da prvi razgovaram s njim.

Dvojica ljudi su se netremice promatrala.

– Postoji mala mogućnost – nastavi Drake – da će se Richardson ipak predati. Dovoljno je razuman da zna kako nema izgleda protiv nas dvojice. Ne vjerujem da želi umrijeti.

Nevada je odsutno promatrao praznu šalicu.

– To se ne slaže s mojim razmišljanjima – konačno reče. – Ipak, ti si mi dosada dvaput pomogao, treba da se i ja odužim. Dobro, slažem se, razgovaraj s Richardsonom.

Pogledao je Dreakea zabrinutim pogledom.

Pitao se je li Pinkertonov čovjek svjestan svih posljedica svog nauma. Dovodio je u opasnost cijeli dosadašnji napor, a i svoj i Nevadin život.

– Sada je gotovo – razmišljao je Jim Lacy – dao sam

svoju riječ i morat ću igrati po novim pravilima.

XIV

U samu zoru dva su jahača napustila Coopersville.

Jim Lacy Nevada i Harlan Drake krenuli su na svoj posljednji susret s Cudom Richardsonom.

Jutro je bilo hladno, pa su ruke gurnuli u džepove, a uzde privezali za jabuke sedla.

Konji su mirno slijedili utabani put.

Jahali su u napetoj tišini. Pokušavali su pronaći neku temu za razgovor, ali im nije uspijevalo.

Bili su previše oduzeti vlastitim mislima.

Pola sata poslije sunce je počelo izlaziti.

Udaljeni vrhovi planina bili su obasjani zlatnim sjajem, a hladnoća se počela povlačiti.

tišinu prekine Drake:

– Možeš li pretpostaviti gdje bi se Cud mogao skrivati?

Trljao je ruke pokušavajući ih ugrijati.

Nevada slegne ramenima.

– Bilo je prilično hladno noćas. Možda je potražio kakvu špilju ili napuštenu kolibu da bi se ugrijao ili odmorio. U svakom slučaju, nije daleko od puta.

Obojica su promatrala put: vodio je na sjever, vijugajući kroz šumovita brda.

– Mislim da imaš pravo, ali se još uvijek pitam zašto Richardson ne bi odjahao dalje, u neko naselje. Možda nas uopće ne čeka.

Nevada zatrese glavom.

— Pa da se svakog trenutka okreće i gleda iza sebe? Ne vjerujem, on sigurno zna da ćemo ga pratiti. Odabrao je neko skrovito mjesto i čeka da se pojavimo.

Jahači ponovo zašutješe.

Put se lagano uspinjao i jahanje je postalo napornije.

Ujahali su u šumu i njihovo se držanje promijenilo. Pažljivo su promatrali stabla oko sebe i često se okretali.

Cedrovi, hrastovi, jele i borovi rasli su gusto zbijeni. Tek ponegdje vidio se travnati proplanak zbijen među debelim deblima.

Sunce se dizalo sve više. Bivalo je i sve toplije.

Put je bio ispresijecan brzim, uskim potočićima koji su s planine donosili hladnu vodu.

Nevada i Drake su se povremeno osvježavali u njima. Nastojali su otjerati umor neprospavane noći.

Ovaj je put Nevada prekinuo tišinu.

Počeo je iznositi još neke detalje iz svoje zanimljive prošlosti koji su bili u vezi s Čudom Richardsonom.

Banda borovog drveta u to je vrijeme sustavno pustošila rančeve mirnih i poštenih ljudi. Na red je došao i ranč Bena Idea, Nevadinog starog prijatelja. Tada se Jim Lacy odlučio umiješati.

Uspio se ubaciti među odmetnike kao i Harlan Drake i zadobiti njihovo povjerenje. Ubrzo je shvatio da je Benov povjerljiv čovjek, njegov predradnik, zapravo vođa te opasne bande. Bio je to Ed Richardson.

— Natjerao sam ga na pri-

znanje — nastavio je Nevada — a kraj imaš prilike vidjeti.

— Ti si ga, znači, razotkrio? Nevada slegne ramenima.

— Sjećam se da je Ed povukao prvi. Promašio je, a moj je metak pogodio cilj.

— Jesi li ga mogao razoružati i predati zakonu? — upita Drake. — Da su mu sudili i objesili ga, to bi dobro djelovalo na odmetnike na području Mogollona. Možda bi se uplašili! Ovako imaš jednog čovjeka više na savjesti, a zamalo si postao i žrtva osvete.

— Možda — reče Nevada. — Znam da nije postojao način za hapšenje Eda Richardsona. Ni deset pušaka uperenih u njega ne bi ga spriječilo da potegne revolver.

Zamisli se, pa nastavi.

— Zamjećujem da ti, Drake, nisu upoznao mnogo ljudi sličnih Edu ili Cudu Richardsonu... ili meni.

— Misliš, kad bi ti bio...

Drake je oklijevao završiti rečenicu.

— Samo nastavi, reci, nećeš me uvrijediti. Bio sam jedan od najgorih kad je trebalo da branim sebe ili nekog sebi dragog. Budući da sam još uvijek živ, znači da sam bio jedan od najboljih.

Nevada uzdahne, škrtlo se osmijehne, pa nastavi:

— Zakon je često i meni bio za petama.

— Ljudi s kojima si se sukobljavao bili su odmetnici, zar ne? Najgora vrsta bandita koju su gonili i predstavnici zakona. Na neki si način i ti predstavljao zakon, iako si djelovao izvan njega.

– Moglo bi se i tako reći. Tako bi me se moglo opravdati – suho primijeti Nevada.

– Dobro. Ono što sam želio pitati jest: da si ti, Nevada, kojim slučajem na mjestu Cuda Richardsona, a dva čovjeka žele te stići i uhvatiti, bi li se predao? Ne zaboravi, na sudu ipak imaš nekakve prilike, jer kazna ne mora biti smrtna ili doživotna. Nije li to bolje nego biti mrtav?

– Nije – reče Jim Lacy. – Ne bih riskirao. Povukao bih revolver. Možeš biti siguran da će tako napraviti i Cud Richardson i svi njemu slični odmetnici. Tvoj je prijedlog dobar, ali na ovoj teritoriji ljudi još nisu spremni za takav način života.

– Negdje se mora i početi, zar ne?

– To sam već čuo. Moj ti je savjet da to ne započinješ s Richardsonom. Nemoj...

Nevada naglo zastane.

– Ispred nas je nekakav dim!

Pokazao je rukom pred sebe i lagano se podigao u sedlu.

Drake jednako naglo zaustavlja konja, stisne oči i pogleda u pravcu koji je Nevada pokazivao.

– Misliš li da je to on?

– Mogao bi biti i kakav traper ili rudar – odgovori Nevada.

– Ne vjerujem da je to Cud. Bilo bi to vrlo neoprezno od njega.

Nastavili su jahati prema malo uzvisini iza koje se uzdizao tanak stupić dima.

– Ovdje bismo se morali razdvojiti – predloži Nevada. Najbolje je da krenemo svaki sa svoje strane i što više se pribli-

žimo tom dimu. Moramo vidjeti o kome je riječ.

Tako su i napravili.

Istovremeno su stigli na uzvisinu. S nje se pružao pogled na razrušenu kolibu. Nedostajalo joj je pola krova, a druga je polovina bila naslonjena na jedini čitav zid.

Vijugavi je stupić dima i dalje izlazio iz ostataka nekadašnjeg traperskog skloništa.

– Sigurno je to on – reče Drake. – Tko bi, uostalom, mogao živjeti na ovakvom mjestu?

Lacy neodređeno kimne. Nije bio potpuno siguran u Drakeovu tvrdnju. To je možda i bio Richardson, ali zašto bi im pomagao u tome da ga pronađu?

Mučilo ga je nešto drugo. Zašto prije nisu ugledali dim?

Ako je netko želio pripremiti sebi jelo ili skuhati kavu, pa možda se samo zagrijati, učinio bi to odmah ujutro. Je li netko čekao da se približe? Iz ove blizine bilo je nemoguće ne vidjeti dim.

– Ovo je zamka! – glasno reče Nevada. – Cud nam nešto sprema.

– Nikamo nećemo stići budemo li previše sumnjičavi – odgovori Drake, oštro pogledavši Nevada. – Ja idem!

Nevada ga je promatrao.

– Pokušaj li odjahati do kolibe, pogriješit ćeš – mirno reče Drakeu. – Možda će to biti i tvoja posljednja pogreška u životu.

– Ja tako ne mislim! Ovo je pravi trenutak! Dokazat ću ti da imam pravo!

Nevada je šutio gledajući kolibu. Na koncu je slegnuo ramenima:

– Dobro! Izabrao si sam! Vi-djet ćemo što će se dogoditi. Po-stupt ću kao što sam i obećao. Pokušaj prvi obaviti posao, ali te upozoravam da tu nešto nije u redu. Želiš li da ja nešto učinim?

– Sakrij se u grmlje i ostani tu. Pozvat ću te kad ocijenim da je to potrebno.

– Ne misliš valjda jahati pre-ma dolje... – zausti Nevada.

Drake je podigao ruku dajući mu znak da zašuti.

– Ne, ne baš – reče Drake i krene.

Neprestano pogledavajući ruševine, Drake se počeo laga-no spuštati. Držao se visokog grmlja. Na početku čistine za-stane.

– Richardstone! – poviče snažnim glasom. – Ovdje je Drake, znaš me kao Dudea. Jesi li unutra?

– Ovdje sam! – začuje se od-govor, dolazeći iz neposredne blizine kolibe.

Oko njih je vladao potpuni mir.

– Ja radim za vladu – pono-vo vikne Drake. – Točnije, za Pinkertonovu agenciju. Jim Lacy čeka ovdje u grmlju. Ne možeš se izvući! Odbaci oružje i predaj se!

Odgovora nije bilo.

– Jesi li me čuo?

– Čuo sam te! Za što me op-tužuješ?

– Za pljačku vlaka u Kanza-su. Predaj se i podi sa mnom. Bit će pošteno suđenje.

– Sigurno – podrugljivo mu dovikne Richardson. – Mogao bih se kladiti u to!

– Imaš moju riječ.

Ponovo je zavladała tišina.

Nakon nekog vremena Ric-hardson vikne:

– Nećeš me prevariti! Pro-molim li glavu, ubit ćeš me.

– Ne! Neće biti tako!

– Kako da to znam?

– Moramo vjerovati jedan drugom. Nema drugog načina.

– Nisam siguran. Jedanput si me već prevario. Možda želiš ponovo! Sidi dolje k meni, pa ćemo tu popričati.

– Ne! – prasnula je riječ na usnama Jima Lacya.

Sakrio se u blizini i slušao razgovor.

Drake se okrenuo u sedlu i podigao ruku s otvorenim dla-nom prema Nevadi. Želio ga je zaustaviti.

– Moj način... – reče.

Gušeći se od bijesa, Nevada zastane i pogledom isprati Dra-kea. Ovaj je izjahao na čistinu i lagano krenuo prema ruševnoj kolibi.

Prešao je pola udaljenosti... dvije trećine...

– Tišinu šumskog proplanka probiše dva pucnja.

Nisu došli iz kolibe, već iz skupine stabala sa strane.

Harlan Drake padne s konja.

Nevada izvuče revolver, pod-bode konja i galopom se spusti niz padinu.

Richardson je prevršio svaku mjeru.

XV

Odmetnik se pojavio iz skupi-ne stabala.

Bijesno je tjerao konja u ga-lop, povremeno pucajući prema Nevadi.

Nevada je, ležeći uz vrat ko-nja, uzvraćao istom mjerom.

Meci nisu pronalazili mete kojima su bili namijenjeni, jer su i jedan i drugi jahač prebrzo jahali.

Nevadi je bilo jasno kako je Richardson zamislio ovaj susret.

Držeći Drakea u uvjerenju da se nalazi u kolibi, sakrio se iza stabala. Čekao je da se Pinkertonov čovjek približi. Imao je veliku prednost jer je mogao vidjeti Drakea kao na dlanu, a ovaj njega nije. Zatim je smireno i točno pucao u njega.

Iznenada Richardson zastane.

Okrenuo je konja i pojurio prema cesti koja je vodila na teritoriju iza Mogollon Rima.

Nevada ga je pratio punom brzinom.

Richardson je zastao i ispalio posljednji metak prema njemu.

U tom se trenutku Nevadin konj trznuo i metak je promašio cilj.

– Samo bježi, prokletniče! – promrmľjao je Nevada kroz stisnute zube. – Uхватit ću te ma gdje se skrivao!

Drake je ležao pokraj svog konja kad se Nevada vratio.

Užurbano iskočivši iz sedla, Nevada klekne pokraj Pinkertonovog detektiva.

Na Drakeovim je grudima bila velika crvena mrlja. Oči su mu bile otvorene i jasne.

– Ispravno si ga procijenio – promrmľjao je. – Trebalo je da te poslušam.

– Nemoj govoriti – prekine ga Nevada. – Moramo pronaći doktora.

Drake ga pogleda.

– To bi bio gubitak vremena. I sam znaš da neću još dugo...

Nevada pogleda prema kolibi.

Netko je preko dvije stijene položio dasku i napravio klupu.

Nevada je podigao Drakea i ponio ga na rukama. Položio ga je na hrapavu jelovu dasku koja je ipak bila toplija i ugodnija od tvrdog tla.

Harlan Drake pogleda oko sebe i nasmiješi se.

Nije pretjerano loše mjesto za smrt.

– Ovo je pakao! – primijeti Lacy.

Drake podigne ruku.

– Prekasno je da me žališ. Imao si pravo, prijatelju, a ja sam pogriješio. Nema smisla sada o tome raspravljati. Bit će potrebno mnogo vremena da ljudi prihvate zakon i sudove. Kao što sam ti jučer rekao, netko je morao početi...

Drake zastane, pa nastavi:

– Prošli su dani kad je jedan čovjek, kao ti, recimo, mogao biti porota, sudac i krvnik. Zakon se mora početi poštovati.

– Pinkertonova agencija ti je vrlo važna, zar ne? – upita Nevada. – O tome ne znam mnogo. To je nešto poput privatnih zakonskih snaga?

Harlan Drake kimne.

– I više od toga.

Glas mu ojača.

– Agencija je započela raditi oko deset godina prije izbijanja građanskog rata. Pinkerton je bio Škot i prvi je ured otvorio u Chicagu. Bavio se poslovima vezanim za željeznicu. Dobro je radio svoj posao i kad su izbili sukobi među državama, Washington ga je tražio da uspostavi državnu službu. Pinkertoneve su agencije prokrijumča-

rile predsjednika Lincolna kroz Baltimor do Capitala odmah nakon neprilika koje su izbile u Charleston Harboru i koje su izazvale rat.

Drake je zastao teško dišući.

— Imaš li malo vode? Grlo mi je potpuno suho.

Nevada je donio svoju čuturicu i pridržao Drakeu glavu.

Harlan Drake prihvati čuturicu rukama. Pokazivao je veliku snagu s obzirom na rane. Jahanje k liječniku ipak ne bi izdržao. To bi samo ubrzalo kraj.

Spuštajući čuturicu, Drake se smiješio.

— Mnogo mi je bolje. Gdje sam stao? Aha! Predsjednik Lincoln dao nam je prilične ovlasti. Pinkertonovi su detektivi mogli ići kamo su htjeli i privoditi ljude koji su kršili zakon. Tako sam ja i došao ovamo. Bio sam u Pennsylvaniji i radio na jednom drugom slučaju. Glavni ured odredio mi je da odem u Kansas i uhvatim Richardsona... a na kraju... završit ću u Arizoni.

Drake zastane i glas mu ponovo postane tiši.

— Ova pucnjava... Richardson... pobjegao je?

Nevada kimne.

— Možda sam ga i pogodio — reče. — Neće mi pobjeći, naći ću ga. Sutra, slijedeći tjedan... bilo kad.

— Znam da hoćeš, Jime.

Nevada pogleda Drakea.

— Samo ti leži i nemoj se uzbuđivati.

— Zašto? Želim razgovarati.

Oko njih je vladao potpuni mir. Negdje daleko u šumi, blizu puta s kojega su skrenuli, pjevala je ptica.

Nekoliko dugih minuta Nevada je gledao ispruženo tijelo svog prijatelja.

Zatim je sporim i umornim kretnjama ustao s tla.

Harlan Drake je umro.

Jedan drugi čovjek također će umrijeti.

Umrijet će zato što je ubio čovjeka.

To je bio zakon koji je Nevada poštovao, pa će tako i biti.

Potišteno se okrenuo i napravio nekoliko koraka. Zastao je i pogledao prema putu.

Tamo negdje je Cud Richardson.

Sigurno planira novu zasjeddu, poput smrtno preplašene životinje koja mora ubiti i pobjeći.

Ubiti ili biti ubijena.

To je bilo pravilo življenja Cuda Richardsona, a možda i način njegove smrti.

Nevada je uhvatio uzde Drakeovog konja i poveo ga prema kolibi.

Pretražujući Drakeovu odjeću, našao je papire zašivene u unutrašnji džep njegove košulje. Ne čitajući ih, ubacio je papire u džep svojeg kaputica i podigao Drakeovo tijelo na konja. Brižljivo ga je vezao za sedlo.

Jahao je prema putu vodeći Drakeovog konja.

Usmjerio ga je prema Coopersvilleu i lagano udario po sapima. Životinja je krenula prema naselju.

Znao je da će pametna životinja sama doći na odredište, a Cooper će se pobrinuti za ukop. Nevada je želio biti na sprovodu, ali za to nije bilo vremena.

Cud Richardson ga je čekao. Neće ga razočarati. Drake bi si-

gurno želio da on održi obećanje koje mu je dao.

XVI

Put je lagano skretao prema zapadu.

Tamo su bili Prescott i Fort Apache.

Drveće i grmlje koje je raslo uz put stvaralo je svojevrsan usjek. Nevadi se to nije svidalo.

Pratio je Richardsona na temelju njegovog razmišljanja. Mogao se bilo gdje sakriti i u pogodnom trenutku pucati na Nevadu.

Nevada odluči što prije skrenuti s puta.

Putovati kroz šumu bilo je mnogo sigurnije. Ipak, još neko vrijeme jahat će putem. Želio je upozoriti Cuda Richardsona da nije zaboravio na njega ili odustao od potrage.

Jedino nije znao koliko dugo mora još biti na otvorenom. Jedan kilometar ili deset? Nije znao koliko je daleko odmakao Cud.

Pokušao je zamisliti sebe u Richardsonovoj situaciji. Kako bi on to izveo?

Nakon sukoba s Drakeom, za kojega je znao da nije sam, vjerojatno bi jahao brzo. Ne bi mogao utvrditi je li njegov prijatelj krenuo odmah ili nešto poslije.

Poslije, recimo, deset kilometara bio bi siguran da ga nitko ne goni. Usporio bi jahanje koliko je najviše moguće, štedeći konja, te počeo planirati drugu zasjedu.

Možda Richardson nađe neku drugu napuštenu kolibu? Ne, bio je mudar i znao je da ne može dvaput na isti način pri-

vući pažnju. Najsigurniji je način da potraži najbliže naselje i tamo se pokuša osloboditi svog pratioca.

Nevada je znao da ima posla s iskusnim odmetnikom. Ovakva šumovita mjesta nisu za zasjede, jer je vidljivost ograničena. Cud će potražiti otvoren prostor s kojega će moći promatrati svog gonioca s dovoljne udaljenosti. On sâm bit će sakriven u nekom dobrom zaklonu.

Put je vijugao.

U blatu koje je ostalo nakon kratke noćne kiše Nevada je zamijetio tragove kopita. Nije se zaustavljao da ih ispita. Bilo je dovoljno znati da je Richardson ispred njega i još uvijek na putu.

Negdje oko podneva krajolik kroz koji je jahao počeo se mijenjati. Šuma se prorijedila, a stijene su sve češće provirivale iz zemlje.

Nevada se često zaustavljao i nepomično u sedlu promatrao okolicu. Pažljivim je pogledom tražio neku skrivenu kretnju ili trag.

Nije zamjećivao ništa.

Cud je imao oko sat vremena prednosti pred njim.

Sada ga je put vodio preko širokog, travom prekrivenog proplanka. Bila je to dugačka udolina u kojoj se nije imao gdje skloniti. Svatko ga je mogao zamijetiti s velike udaljenosti.

Baš to je bilo mjesto koje je priželjkivao. Cud Richardson ga je dosad sigurno ugledao i lov će se nastaviti na drugačiji način.

Jašući prema kraju otvorenog prostora, ugledao je na

kraju šumarak. Gusti i visoki borovi bili su pravo mjesto za zasjedu.

Nevada je pažljivo promatrao tamne sjene ispod drveća pokušavajući zamijetiti kakvu kretanju.

Lagano kaskajući, približio se šumici.

Zaustavio je konja.

Bio je siguran da Cud Richardson ima neki drugi plan i već određeno mjesto za obračun. Inače bi dosada zasigurno iskoristio nekoliko vrlo povoljnih mjesta za zasjedu.

Šumica je izgledala mirna i pusta.

Nevada pogleda prema suncu.

Za nekoliko sati spustit će se mrak.

Richardson je vjerojatno to i čekao. Mrak ga može zaštititi i sakriti.

Nevada mu nije želio dati i tu prednost. Dosada je morao igrati po pravilima odmetnika, želio je da bude zamijećen. Sada se moralo nešto promijeniti.

Ovaj je šumarak bio nešto posebno. Djelovao je previše bezazleno.

Nevada pomakne konja i uđe sa zapadne strane među gusta debla.

Richardson je sigurno promatrao njegov ulazak. Poslije će sigurno promatrati samo put koji vodi iz šumice. Nakon dužeg vremena u kojem nitko neće izaći, zaključit će da se njegov progonitelj zasigurno zaustavio kako bi se odmorio.

Nevada se skoro pun sat probijao kroz gusto grmlje. Približio se kraju šumarka koji se na-

slanjao na obronke obližnje planine.

Pronašao je uski puteljak koji je išao usporedno s glavnim putem. Krenuo je njime. Odveo ga je uzbrdo do proplanka koji se iz daljine nije ni zamjećivao. Skriven gustim borovima, nastavljao se u visoravan.

Da nije bio toliko obuzet mislima o Cudu Richardsonu, Nevada bi sigurno uživao u ovoj krasoti prirode. Ovako je samo oprezno jahao, pogledavajući povremeno prema širokom putu kroz šumu koja je bila mnogo veća od prve njegove procjene.

Zaustavio je umornog konja i oprezno se približio rubu visoravni. Oprezno je izvirio trudeći se da ostane nezamijećen.

Odlučio je pričekati da se spusti mrak.

Ne obraćajući pažnju na znatiželjnike na ulici, Nevada je jahao prema središtu naselja.

Zaustavio se ispred male, neugledne zgrade koja je nosila neupadljiv naziv »Agencija Pinkerton«.

Sjahao je i privezao konja za prečku, te odvezao Richardsona sa sedla.

Jedan se čovjek pojavio na vratima i začuđeno gledao što se događa.

Ulicom se približavao i visoki čovjek sa zvijezdom na grudima. Hodao je brzim korakom.

Nevada pogleda čovjeka na do vratku.

— Jeste li vi Jensen? — upita ga.

Sjedokosi čovjek plavih očiju kimne.

— Da, to sam ja! — reče.

Nevada pokaže na rukom

Richardsona. — Imam poklon za vas — reče. Ime mu je Cud Richardson.

— Richardson! — uzvikne Jensen.

— Doveo sam ga ja umjesto moj prijatelj Harlan Drake.

— Aha, razumijem — reče tiho Jensen.

— Što se ovdje događa, Berne? — upita visoki šerif koji im se u međuvremenu približio.

Pinkertonov čovjek pokaže na odmetnika.

— Ovo je Cud Richardson, Tome. Tražen je zbog ubojstva, pljačke državne pošte i još nekih stvari. Dugo se skrivao. Molim te, vodi ga u zatvor i pazi na njega! Donijet ću ti sve papire za nekoliko minuta.

Šerif kimne i odveže Richardsonovog konja. Ponovo prebaci odmetnika preko sedla i krene niz ulicu.

Bern Jensen se zagleda u Nevadu, a onda uđe u ured. — Želio bih saznati što se dogodilo, gospodine ...

— Lacy! Ime mi je Lacy. Jim Lacy!

Jensen nije mogao sakriti iznenađenje. Nekoliko je trenutaka gledao Nevadu, a zatim se nasmiješio i pozvao ga da uđe u ured.

— Je li Drake mrtav? — upita.

Nevada kimne. U tom je trenutku zamijetio prazan rukav Jensenove košulje.

— Sjednite — ponudi mu stariji čovjek i privuče stolac. — Želio bih čuti sve, ako je moguće.

Nevada se zahvalno spusti na drveni stolac. Iz unutrašnjeg džepa na košulji izvadi Drake-

ove papire. Predao ih je Bernu Jensenu.

— Zamolio me da vam ovo predam.

Jensen otvori papire i brzim pogledom preleti njihov sadržaj. Zatim podigne glavu i pogleda Nevadu.

— Je li Drakea ubio Cud Richardson? — upita.

— Da. Na osami pokraj mjesta Coopersvillea.

— Neizmijerno sam vam zahvalan što ste dovršili njegov posao. Cud Richardson je...

— To sam i ja želio učiniti. Poslije smo se Drake i ja na neki način udružili.

Nevada pogleda na ulicu i promrlja: — Harlan Drake bio bi živ samo da je htio slušati...eh, Dude...

— Dude? — upita Jensen.

— To je ime pod kojim se Drake predstavio Richardsonu i njegovoj bandi. Uspio se uvući među njih. Želio je Cuda dovesti živoga, kako bi mu se moglo suditi po zakonu.

— Vi se ne slažete s tim?

— Ne slažem se u potpunosti. Mislim da je dobro pružiti nekome priliku da se promijeni, ali mora se dobro ocijeniti s kim se ima posla. Morate biti spremni i na svakakve postupke takvih ljudi. Skloni su prijevarama i podlostima.

Bern Jensen kimne.

— Slično razmišljam i ja. Čovjek mora dobro procijeniti situaciju. Ubojicama se ne može potpuno vjerovati.

Nevada se namršti.

— Ako sam ispravno razumio Drakea, vaša agencija zahtijeva takav način od svojih ljudi.

— Da, mi to zahtijevamo...

ukoliko je moguće. Mislimo da sud mora odrediti kaznu, ali ne po cijenu nečijeg života. S Harlanom Drakeom je bilo drugačije. Mislio je da svatko mora dobiti priliku da se preda. To mu je postala opsjednutost. Nekoliko sam ga puta upozoravao da se previše približava ljudima poput Richardsona i da će ga jednom netko od njih ubiti.

— To mu se i dogodilo — reče polako Nevada. — Ponekad njegov način i uspijeva, no ako se igra dobro vodi. Richardson me želio izrešetati kad sam krenuo za njim. Ja sam također imao mnogo razloga da ga sredim. Ovaj sam put pokušao drugačije. Ipak sam, za razliku od Drakea, cijeloj zamisli prišao oprezno, znajući da bi me Cud ubio bez razmišljanja.

Jensen se zagledao u Nevadu.

— Ako sam dobro shvatio, Richardson je ubio Drakea, a onda ste vi krenuli za njim?

— Richardsona je trebalo svakako, uhvatiti, a ja sam naprosto osjećao da Drakeu to dugujem.

Bern Jensen pride korak bliže Nevadi.

— Želio bih vam stisnuti ruku, Jime Lacy. Učinili ste veliku stvar.

— Veliku? Ne bih se baš složio — reče Nevada polako. — Činjenica je da se to moralo obaviti, a ja sam to mogao.

Obojica su neko vrijeme šutjela.

Razmišljali su o detektivu koji je poginuo boreći se za zakon.

Jim Lacy je osjećao iskrenu tugu zbog smrti Harlana Drakea. Ali hapšenje Cuda Richar-

dsona oslobodalo je ovu teritoriju od divljanja odmetnika. Bio je to razlog i za zadovoljstvo.

Osjećao je još jedan razlog za raspoloženje.

Bio je slobodan.

Slobodan za povratak kući, povratak k Hettie.

Sada bi napokon mogli započeti živjeti.

Bilo je vrijeme da krene k svojoj Hettie.

Umoran i prašnjav ustao je sa stolca u Pinkertonovoj agenciji. Opet je imao cilj.

Uzdahnuvši, pruži ruku starom detektivu.

— Moram ići — reče. — neću se zadržati u vašem gradu.

Bern Jensen prihvati pruženu ruku.

Osjetio je glad i brzo prišao konju na kojem su bile bisage. Izvukao je nešto hrane koju mu je pripremila Hettie. Bila je suha i neukusna, ali je on sa zahvalnošću gutao svaki zalogaj. Nakon toga se napio vode iz čurice.

Posljednja je zraka sunca zamakla za planinu upravo kad je završio s jelom. Pospremajući ostatke hrane u bisage, gledao je okolo.

Prišao je rubu visoravni i legao na zemlju. Dopuzao je do samog kraja i pažljivo počeo promatrati put ispod sebe.

Tama je prekrila cijeli kraj. Blijeda mjesečeva svjetlost nije mogla prodrijeti kroz gustu šumu.

Nevada nije zamjećivao znakove ničije prisutnosti. Sve je bilo tiho i mirno. Tek povremeno bi se začulo zavijanje kojota negdje visoko u planini.

Nije želio promijeniti svoj položaj.

Čekao je mirno i strpljivo, siguran u svoju procjenu. Njegova je strpljivost i upornost morala biti nagrađena.

Dva duga sata poslije toga uvjerio se u to.

Teško primjetna crvenkasta svjetlost zasjala je u dubini ispod Nevade. Bilo je pokraj puta, točnije s njegove desne strane. Riječ je bila o dobro skrivenoj vatri.

Zadovoljno se nasmiješio.

Otkrio je Richardsona.

Pamteći položaj vatrice, Nevada se uspravi i protegne. Zatim dohvati uzde i povede konja nastavkom puteljka koji ga je i doveo na visoravan.

Stigavši ponovo u šumu, pošao je ravno prema putu.

Dobro se snalazio u mraku. Vodio je konja birajući potpuno mekani teren. Nije želio da mu bat kopita pokvari planove.

Uskoro je izbio na put. Zaustavio se i pokušao potpuno točno orijentirati.

Richardson nije bio daleko.

Krenuo je putem, držeći se sjene i nastojeći izbjeći sve ono što bi moglo proizvesti kakav zvuk.

Richardson je odabrao dobro mjesto. Pogriješio je samo u jednom: mislio je da će Nevada doći s južne, a ne sjeverne strane. Tako je i zapalio vatru na potpuno pogrešnoj strani. To ga je odalo.

Nevada se uskoro toliko približio Richardsonu da ga je mogao i vidjeti. Skriven iza velike stijene, promatrao je što odmetnik radi.

Kretnje su mu bile potpuno

prirodne i Nevada je ocijenio da ga nije uspio raniti. Njegov posljednji metak promašio je cilj.

Lagano komešanje na drugoj strani puta privuče Nevadinu pažnju. Pažljivo promatrajući, ugleda Cudovog konja, privezanoga za grm. Na blijedoj mjesecini zamijećivalo se da nema sedla.

Pažnju mu privuče još nešto: bio je to šešir nataknut na granu koja se mogla vidjeti s puta.

Nevada se osmijehne.

Richardson ipak nije bio tako pametan kako je on mislio. Ovakav je plan bilo vrlo lako predvidjeti.

Šešir je trebao da privuče Nevadu, a odmetnik mu se mislio privući s druge strane.

Cud Richardson sigurno ne bi imao velikih obzira i pucao bi mu leđa. Hladnokrvni ubojica nije poznavao nikakvih pravila. Nije poznavao ni vjerovao u zakon. Ni u kakav zakon osim u svoj.

— Možda je Harlan Drake ipak imao pravo — pomisli Nevada. — Možda je zakonsko kažnjavanje ljudi bio jedini način za civilizirano rješavanje problema!

Prisilio se da, odagna takve misli.

Promatrao je odmetnika.

Richardson je kuhao kavu. Često je ustajao i ogledavao se okolo. Vjerojatno je očekivao pojavu svog prtioca svakog trenutka.

Nevada se odlijepi od stijene za koju se sakrio. Tiho se okrene i vrati nekoliko koraka unatrag i u velikom luku obide Richardsonovo sklonište. Krećući

se poput mačke, popeo se na malu izbočinu u stijeni iznad odmetnika. Imao je pregled nad cijelim prostorom.

Izvadio je revolver.

Richardson je čučao pokraj vatre, odsutno gledajući u kavu.

Nevada je znao što bi se dogodilo kad bi ustao i izgovorio Cudovo ime. Odmetnik bi se istog trenutka okrenuo s revolverom u ruci.

Promatrao je još neko vrijeme krupan lik čovjeka pred sobom, a onda se odlučio.

Pokušat će na način Harlana Drakea.

Usne su mu oblikovale riječi, ali nikakav zvuk nije izlazio. Ustao je i krenuo prema Richardsonu.

XVII

Tri dana poslije toga Nevada je ušao u Prescott.

Lice mu je bilo crno od prašine, a znojne mrlje bile su svuda po odjeći. Djelovao je iscrpljeno i umorno.

Na kratkoj je uzdi vodio konja Cuda Richardsona.

Odmetnik je ležao preko sedla, dobro zavezan. Noge su mu visile s jedne, a ruke s druge strane sedla. Povezivalo ih je debelo uže koje je bilo podvučeno ispod trbuha konja.

Oba su jahača bila uvjerljiv dokaz što se sve može promijeniti u izgledu čovjeka za nekoliko trenutaka nasilja.

Duga crvena posjekotina širila se preko Nevadinog čela. Oči Cuda Richardsona bile su napola zatvorene oteklinama, vilica natučena, a nos slomljen. Bio je isprebijan.

One noći pokraj vatre Richardson se iznenađeno okrenuo kad ga je Lacy zazvao. Prišli su jedan drugome i počeli se tući.

Čvrsto stisnutim šakama Nevada ga je pogodio u lice. Kotrljajući se obojica po zemlji, udarci su pljuštali kao kiša. Nevada je udario glavom u stijenu i zadobio ožiljak na čelu. Nastavila su se udarati, a onda je Nevada u trenutku izvadio revolver i prislonio cijev Cudu na čelo. Nekoliko je trenutaka razmišljao da li povući obarač ili ne. Sjetio se Harlana Drakea i njegovih riječi da Cud mora biti kažnjen od suda.

Time je riješio svoju dvojbu. Prisilio je Cuda na predaju.

— Sretan put, mladiću — sjetno mu odgovori.

Nevada izađe iz ureda i jednim se skokom nađe u sedlu.

Još jednom se okrenuo i mahnuo sjedokosom čovjeku.

Odlazio je iz Prescottta.

Išao je kući.

VARKA

Tišinu planinskog prijevoja Gallopers Ridge odjednom naruši zvuk kočije koja se približavala mahnitom brzinom. Sva su svjetla na njoj bila pogašena i jurila je kroz noć, opasno se naginjući sa strane na stranu. Konji su teško soptali, ali vozač Yuba Bill nije ni za trenutak popuštao uzde. U mrklom mraku vozio je više po osjećaju nego što je stvarno vidio put.

— Bill je prokleta sigurne ruke — nervozno reče jedan od putnika.

— Ne znam što bi nam više prijalo — dobaci momak koji je radio za »Excelsior«, kompaniju za preradu i trgovinu zlatom — da se survamo niz ovih stotinjak matara provalije ili da nas smakne Ramonova banda.

Na te riječi kočija iznenada poskoči i činilo se na trenutak kao da lebdi nad crnim ponom. Putnicima zastade dah.

— Nadaймо se ipak najboljemu — pokuša ih ohrabriti sudac Thompson. — Samo da prođemo onaj gusto pošumljeni dio puta iza prijevoja. Ako nas misle napasti, izvest će to baš tamo.

U tom trenutku kočija iščezne iza gustog drveća. Yuba Bill bijesno potjera konje još brže, te se činilo da će se kočija raspasti. Osovine su škripale, kameenje je frcalo pod kotačima.

— A što ako nam neka kočija naide ususret? — tiho promrmlja netko od putnika.

— Pitanje je samo tko će prvi

stići u pakao — osorno odbrusi Bill i nastavi bijesno tjerati konje.

Nekoliko trenutaka poslije toga pred kočijom se ukaže šira cesta neomeđena šumom.

— Hu, prevarili smo kućkine sinove! — uzdahne s olakšanjem momak iz »Excelsiora«.

Putnici, oslobođeni straha, počеше veselo brbljati, samo je Yuba Bill šutio i zabrinuto gledao u daljinu.

— Što je? Brine te nešto, Bille? — upita ga službenik poštanske kompanije koji je sjedio pokraj njega.

Bill je nekoliko trenutaka šutio, a zatim neodređeno reče:

— Ovaj smo put izvukli živu glavu. Ali zašto? Zašto nas nisu napali? Znaš da ne bi propustili prokletu priliku, osim ako...

Bill zašuti i nastavi razmišljati. Poštanski službenik se prestrašeno promeškolji na sjedalu.

— Ne razbijaj time glavu! Ovaj smo ih put jednostavno izigrali. Čekali su nas da opaze svjetla, nisu ih vidjeli i odustali su.

— Ne dam ni pišljiva boba za to objašnjenje — prezrivo progunda Bill i upita službenika:

— Tko je sve ušao u Summitu?

— Derrick, Simpson i jedan od »Excelsiorovih« momaka.

Ah, da! I jedna djevojka iz Downs Flata, s gomilom kovčega i torbi.

— Poznaje li netko tu ljepoticu? — sumnjičavo upita Bill.

– Bolje da питаš suca Thompsona. On joj je rezervirao mjesto uz prozor.

– Uz prozor! – iznenađeno će Bill.

– Izjavila je da želi sve vidjeti i da se ne boji pucnjave.

Bill je zašutio i jednolično tjerao konje. Odjednom se uz rub ceste pojavi konjanik i mahne im da se zaustave.

– Zdravo, Bille, vidio sam vas kako se približavate – dobać.

– Kako, dovraga, vidio? – prenerazi se Bill. – Pa imali smo ugašena svjetla.

– Da, ali je nešto bijelo, rupčić ili veo, visilo kroz prozor i bilo vas je lako pratiti.

Čovjek odjaše, a Bill se okrene k poštanskom službeniku.

– Želim ispitati putnike i razjasniti svu tu zbrku – bijesno progundā i zagrmī prema stražnjem dijelu kočije: – Petnaest minuta odmora!

Kočija se zaustavi pred zgradom postaje. Dok su putnici pohrlili prema salunu, gospođica Mullens ostala je pokraj kočije i gledala momka koji je preslagao od treskanja razbacane putne kovčeg. Prestrašeno se trgnula kad je grubo udario jedan njen kovčeg.

– Hej, momče, oprez! – progundā Bill.

Priskoči da sâm namjesti djevočinu prtljagu. Na nesreću, nespretno posrne i padne zajedno s kovčegom. Kovčeg se rasklopi i iz njega poispada nekoliko komada fine bijele tkanine, oivičene skupocjenom čipkom.

Djevojka prestrašeno krikne. Bill se digne, ispričavajući se i odmah zatvori kovčeg, obećavši

da će joj nadoknaditi štetu. Zatim je pozove u malu blagovaonicu gdje su se ostali putnici već bili okupili.

– Gospođice, postavit ću vam nekoliko pitanja – počē Bill strogim glavom. – Jeste li ikome davali znak iz kočije dok smo prolazili prijevojem?

U prostoriji zavlada mukla tišina. No prije nego što se itkao snašao, djevojka progovori:

– Jesam.

Bill, potpuno zatečen njenim jednostavnim odgovorom, upita: – A kome, ako smijem znati?

– Mladiću za koga ću se udati – opet spremno odgovori djevojka.

– Zašto, molim lijepo? – upita Bill.

– Da mu dojavim da sam u kočiji i da je sve u redu.

– Što je u redu, dovraga? – ljutito progundā Bill koji je već počeo gubiti strpljenje.

– Da me ne prate i da se možemo naći pokraj raskršća Cress Ridge.

Na trenutak je oklijevala, a onda hrabro nastavi:

Pobjegla sam od kuće da bih se vjenčala s njim. Otac ga ne voli samo zato što je siromašan. Želi da se udam za čovjeka koga mrzim i zaprijetio mi je da...

Ona se zagrcne i počē plakati. Svi putnici osjetiše sažaljenje i počēše je tješiti. Kad se malo smirila, Bill je upita:

– Znaš li, dijete, čime se bavi taj tvoj... tvoj dragi?

– Znam, kako da ne! Charley je sakupljač, sakupljač novca. To je težak i opasan posao. Ljudi mu ponekad ne žele platiti.

Jednom su ga čak ranili u ruku...

Sudac i Bill se pogledaše s nevjericom.

— A znaš li možda, dijete, za koga on radi? — blago upita sudac.

— Ne znam točno, ali mislim da je neka španjolska kompanija. Jednom je primio pismo od poslodavca i na njemu je bio potpisan neki Ramon Martinez.

Djevojka naglo zašuti, vidjevši zaprepaštenje na licima putnika. Bill je potapša po romenu i reče:

— Sve je u redu, dušo, hajde van i smiri se malo.

Kad ostadoše sami, Bill reče:

— Što da radimo?

Sudac neodlučno slegne ramenima.

— Misliš li da je Charley jedan od bande? — upita.

— Prokleta sam siguran da jest. Ta je mala naivna kao dijete — odvрати Bill i poslije kratke stanke nastavi: — Što mislite, suče, da ga pokušamo prisiliti da prizna kako je krenuo lošim putem, da obeća kako se time više neće baviti i da ga smjesta oženimo tom ljepoticom? — vragolasto će Bill.

— Mislim da možemo pokušati. Mala je tako puna ljubavi, a protiv njega zasad nemamo nikakvih dokaza — reče sudac.

Putnici pozdraviše s oduševljenjem tu odluku.

Svi osim poštanskog službenika, koji je izgledao sumnjičav i zabrinut.

* * *

Svitalo je kad se pred putnicima pojavilo raskršće na kojemu je gospodica Mullens treba-

lo da se sastane sa svojim Charleyem. Bill zaustavi kočiju i djevojka siđe. Mahne im rukom i iščezne u jutarnjoj izmaglici. Za nekoliko trenutaka putnici začuše štopot male kočije i muški glas:

— Nastavite, pratimo vas!

Obje kočije nastaviš put. Putnici su nestrpljivo iščekivali da ih mladi par prestigne da bi vidjeli banditovo lice. Ali je razbojniku bilo milije da se ne pokazuje.

— I što ih sad sprečava da odmagle? — s čuđenjem zapita poštanski službenik.

— Skupocjena prtljaga — s ponosom reče Bill i pokaže na stražnji dio kočije. — To je sada sve što posjeduju. A zadržat ćemo ga sve dok se ne objavi vjenčanje. Osim toga — doda namignuvši — poslat ćemo ga u Sacramento i tek tamo će ga moći podići uz potvrdu. Na taj način držat ćemo preobraćenika daleko od iskušenja da se vrati k bandi.

— A što je tako prokleta vrijedno u tim kovčezima? — radoznalo priupita poštanski službenik.

— Ženske sitnice, ali od najbolje svile i čipke — reče Bill. — To će moći dobro unovčiti.

Kočije napokon udoše u gradić Sugar Pine. Zaustaviše se pred staničnom zgradom i putnici ugledavši visokog, snažnog mladića koji je djelovao zbunjeno i postidjeno. Zatim svi pohrliše na doručak, a sudac, Bill i dvoje mladih odoše da obave ceremoniju vjenčanja. Sve je bilo gotovo za desetak minuta. Poštanski službenik na brzinu udari na njihovu prtljagu žigo-

ve pošte, izda im potvrdu, te ukrca prtljagu na kočiju koja tek što nije bila krenula za Sacramento. Mladi uskočiše u svoju kočiju i ubrzo se izgubiše iz vida.

— Dobro obavljen posao — reče Bill i zadovoljno pljuče.

U salunu ih putnici dočekaše s neskrivenim iščekivanjem. Billa nije trebalo moliti da počne detaljno opisivati vjenčanje. Sudac im svima objasni da kon nije narušen jer protiv mladoženje nema stvarnih dokaza.

— I tako smo se oslobodili jednog od Ramonove bande — završio je Bill svoju priču.

U tom trenutku uđe neki stariji službenik poštanske kompanije.

— Što to spominjete Romanovu bandu? Da ih niste možda sreli? — radoznalo upita.

— Ne, ne — odgovori Bill.

— I nećete — upadne mu starac u riječ. — Banda se raspada. Ne mogu prodati zlato koje su napljačkali, jer sve nosi oznaku „Excelsiora“. Ne mogu ga ni iznijeti u Sacramento ili San Francisco, jer poštanska služba pomno pregledava prtljagu i udara svoj žig samo na zlato kojemu se može točno utvrditi vlasnik i porijeklo. Ugušili su se u vlastitom plijenu — zlobno nastavi starac. — Puni se zlata, a crkavaju od gladi kao psi. Ha, ha, ha, ali kroz naše redove ne bi se ni mušica provukla u Sacramento! Očajnici više ne znaju ni što rade. Zamislite, prije nekoliko dana opelješili su jednu novopečenu mladu suprugu i oteli joj opremu s vjenčanja i gomilu putnih kovčega. Ha, ha,

ih neće potkožiti — cerekao se starac.

Poštanski službenik predstavljeno pogleda Billa.

— Poznajete li gospodina Mullensa? — strogo upita Bill.

— Naravno, svatko poznaje tog nitkova i škrticu.

— A njegovu kćer? — nestrpljivo doda Bill.

— Kćer? Kakvu kćer? Nema taj nikoga. Svatko osim njega samoga odviše mu je skup.

— Nema kćer, ljupku, naivnu plavušu? — s nevjericom upita Bill.

— Ma kažem ti, taj se nikad nije ženio — pomalo nestrpljivo reče starac.

— A znaš li nekoga od bande? — nastavi Bill.

— Znam ih sve, proklete kućkine sinove — ponosno progundastarac.

— Znaš li jednoga po imenu Charley Bying? — Takvoga nema — odbrusi starac.

— Ne znaš jednog tamnoputog, pomalo otmjena držanja, brzog pogleda i kovrčavih brkova? — reče Bill.

— Ej, čuj, Bille! Sada žurim, ali pretpostavljam da bi želio završiti svoju glupu šalu. Ajde, pljuni, u čemu je štos? — ljutito reče starac.

— Ma ozbiljno te pitam — ne razumijevajući odvrati Bill.

— Ramon Martinez sigurno bi ti bio zahvalan na tako ućtivom opisu njegove razbojničke njuške — progundastarac i izađe.

Billovo lice bilo je blijedo i bezizražajno. Odjednom sine od radosti i Bill prasne u gromoglasan smijeh.

LASO SPECIJAL izlazi povremeno

TRAG svakog 13. u mjesecu

SIRIUS izlazi dvomjesečno

SUPER STRIP svaki mjesec

MAXI SUPERSTRIP izlazi povremeno

TOM I JERRY svaki mjesec

The logo for LASO, consisting of the word "LASO" in a bold, stylized, blocky font with a double outline.

zemstvu na

Uplate se šalju na žiro račun NISPRU GREB, 30101-833-2052 sa naznakom »za pretplatu na list LASO«. U slučaju poskupljenja lista u toku pretplatnog perioda pretplatniku se priznaje stara cijena do isteka pretplate:

Cijena inozemne pretplate za šest mjeseci: DEM 33,00, ATS 234,00, SHF 27,00, HLG 37,00, SEK 116,00, FRF 109,00, JSD 17,00, (avionom USD 20,20), CAD 24,00 (avionom CAD 28,30), Australia AUD 12,00, (avionom AUD 15,00). Uplata na devizni račun 30101-620-16-25731-3296911 kod Udružene banke Hrvatske, Zagrebačka banka, Zagreb za »Laso«, izdanje OOUR-a IRI).

Ekonomska propaganda: »Vjesnik«, Agencija za marketing, Zagreb, Trg bratstva i jedinstva 6.

Zadnja kolor stranica 1/1 4,000.000 d, c/b stranica 1/1 3,000.000 d.

Oslobodeno plaćanja poreza na promet mišljenjem Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH broj 2935/7-1973. od 16. XI. 1973.

Rukopisi se ne vraćaju.

LASO idućeg petka

